

DOMOLJUB

ŠT. 48. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43

V LJUBLJANI DNE 26. NOVBMBRA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 40 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Važna naloga našega izobraženstva.

Na veliko pojedino Resnice in Kraljestva božjega so poklicani tudi izobraženci. V nekem smislu bi se skoraj lahko trdilo, da velja vabilo v prvi vrsti inteligentnim slojem. Po svoji smotreni naobrazbi poseduje izobraženec več možnosti, da Resnico lažje spozna in pristréneje vzljubi, nego preprosti narod. Zato bi morala biti inteligenca prvi pomočnik cerkve tako v apostolski obrambi, kakor tudi v razširjanju krščanskih načel.

Toda, če večina izobraženstva noče in trdovratno odbija vse pozive Milosti, tedaj ni Prireditelj pojedine kriv, da se je po svetopisemskem zgledu napolnila dvorana z ljudstvom z ulice in razpotja.

Najboljši zgled naši trditvi je današnja inteligenca na Francoskem. V tej zemlji, kjer so narodne mase podlegle brezverskemu strupu, vstaja danes novi katoliški naraščaj ravno iz izobraženstva in visokih poklicev. Pri plemenitajih, v časniškem zboru in na visokih šolah Francije doživlja katoličanstvo svoj prepород. V Franciji je danes katolištvo vera izobraženca in razumnika. Inteligenca je apostol nove Francije. Ta inteligenca bo svojo domovino zopet privedla k Križu in k Cerkvi.

Vera francoskega izobraženca pa ni samo tako nekaj na videz, temveč je plamteče, globoko, apostolsko, nadnaravno krščanstvo.

»Ta in oni je mogel, zakaj bi ti ne, Avguštín?« Če je francoska inteligenca verna in krščanska, zakaj bi ne mogla biti taka tudi naša?

Brez dvoma, lahko bi bila. Vendar, večina še čaka...

Časi bojevitega naprednjaštva dvajsetih let so minuli. Bila je naša otroška slabost, da so neredki mladi in napuhnjenti šli za zapadom. Toda to slabost so zadušile grozote svetovne vojne in vsa ona brihtna razočaranja, ki jih je prinesel Evropi liberalizem.

Današnja naša inteligenca ne napada več vere in Cerkve. Tistih par protiverskih piskačev in hujskačev, polizobražencev, v izobraženem smislu ničesar ne pomeni.

Večina naše inteligence gleda torej danes na Cerkev s simpatijo in spoštovanjem. Izobraženstvo ne more zanikati, da je iz velike svetovne vojne in revolucije samo in edino Cerkev izšla vsaj tako močna, kot je bila prej.

Lepo je vse to, pa od našega izobraženstva želimo še več: iskreno želimo, da naša inteligenca vzljubi tudi nadnaravno krščanstvo in njegove pravne posledice.

Do tega se mora povzpeti vsaka duša, ki išče v krščanstvu resnice. Verovati v Boga in z njim živeti po milosti in zakramentih, to je bistvo krščanstva, ki hoče preroditi človeško družbo po preropenju poedincev in duhu božjih zapovedi.

Ali imajo naši izobraženci dovolj volje in moči, da vse to razumejo? Upamo, da je tako.

Zato pa prosimo Vsemogočnega, naj dodeli naši inteligenci milost in moč, da postane voditeljica ljudstva tudi na potu vere in iskrene pobožnosti.

Ne delajte dolgovi!

Prazno bi bilo izgubljati mnogo besed o tem, kako slabo se godi letos našemu kmetu. O gospodarski krizi govori ves svet. Ni samo pri nas, ampak resnično skoro po vsem svetu. Čuti se tu bolj, tam manj, a čuti se povsod. Kmet ne more skoro ničesar prodati, zato tudi ne more kupovati kot druga leta. Zato trgovec manj proda in mora tudi tovarna omejevati svoje delo.

Gospodarske težave so torej tu in vsi

jih čutimo. Dve stvari pa moramo ob tej gospodarski krizi ponovno z vsem poudarkom zapisati. Take krize ne minejo v par mesecih, to lahko traja leto ali dve. Pridelki lahko tudi še huje. Zato pa je treba, da se izdatki naše kmetске hiše omeje do skrajnosti.

Ni prijetno biti opominjevalec. Pridig je človek kmalu sit. Toda naša dolžnost je, da povemo vsem in na glas: Postanimo

skromnejši. Dekleta in žene, ne pozabite, da niso danes prva povojna leta. Ne kupujte brez najnujnejše potrebe novih oblek. Gostilničarji bodo menda hudi, če rečemo: Možje, fantje, zavedajte se, da delate škodo, če posedate po gostilnah in upravljate dinarčke, ki jih bo še težje prislužiti. Pa je treba pribiti: Za žganje in drugo pijačo se pri vsej krizi iznašajo ogromni milijoni. Premnogo je še drugih vsakdanjih stvari pri jedi in obleki, pri navadah in razvadah, kjer je mogoče varčevati. Ne čakajmo, da nas sila vrže v popolno revščino, prej se omejimo. Tako bomo z najmanjšo škodo prebredli te težke čase.

Zlasti pa: Kmetje ne delajte dolgovi! Kadar je človek v sili, išče vsa mogoča pota, kako bi se rešil in naravno je, da mu pride na misel, kje bi dobil denar. Misli na znanca, ki imajo pod palcem, misli na oderuhe, ki posojajo na težke obresti, misli na domačo posojilnico. Da, da! Denar se more dobiti, toda kako ga boš vračal!

Pomnimo, da ni sramota, če moraš omejiti svoje vsakdanje izdatke. Sramota pa je, če imaš dolgove, pa ne veš, kako jih boš plačeval. Boljša prva težava, kot druga.

Gornje vrstice, naj bi v naših kmetских hišah vsi prebrali in dobro pretehtali. Naučimo se, da je prava modrost gospodarjenja v tem, da gledamo v bodočnost.

F. G.

O živinkem zavarovanju.

Zadružna zveza je že od početka imela v svojih pravilih, da sprejema v svoje članstvo tudi društva, ki so ustanovljena v gospodarske svrhe. Prav posebno se med takimi društvi imenujejo živinske zavarovalnice. To kaže, da je že pred tridesetimi leti prišla do izraza potreba, pomagati kmetu prav posebno v tej važni panogi zavarovanja. Zveza je tudi založila in izdala vzorna pravila Vzajemnega društva za zavarovanje goveje živine. Ko je Kmetška zveza v svojih sejah v zadnjem času znova sprožila to vprašanje, je bila Zadružna zveza takoj pripravljena, da pomaga in sodeluje. Zato sem tudi rad prevzel kratko poročilo o tem vprašanju za današnji občni zbor v zavesti, da kljub vsem težavam, ki niso majhne, to vprašanje ne sme zaspati, in v prepričanju, da mora kmetški stan samozavest-

no zahtevati izpolnitev svojih zahtev prav na takih manifestacijah, kot je današnja.

Potrebe živinskega zavarovanja mi ni treba na dolgo utemeljevati, ker je ta potreba vsak dan bolj očitna. Včasih je vlada v naši vasi velika medsebojna vzajemnost, ki je nudila vsakemu ponesrečenemu rada pomoč. Z vsakim ponesrečencem so sosedje sočustvovali in mu dejansko pomagali. Kot ob požaru, tako so tudi v drugih nesrečah na en ali drugi način gospodarsko znova dvignili onega, ki ga je zadela nadloga. Toda danes je naša vas vedno bolj razbita. Zavest skupnosti je minevala in prišla je nova doba s silnim zunanjim napredkom, ki pa mu je manjkalo notranje moči krščanske solidarnosti. Pod vplivom zunanje civilizacije so propadle stare navade, propadla v veliki meri tudi zavest o potrebah medsebojne pomoči. Tudi naša živinoreja je napredovala. Toda prav ob tem napredku je kmet še bolj občutil, kako je udarjen v slučaju nesreče.

Za vse druge stvari je našel in našel priliko za zavarovanje, živine dostojni ni mogel zavarovati. Čim bolj se je živinoreja dvigala in čim večja je bila vrednost njegove živine, tem bolj je občutil udarec, če je živinče poginilo ali če ga je moral zaklati v sili. Vse dežele z moderno živinorejo in moderno zakonodajo so zato stremele za tem, da napravijo zavarovalnice za živinorejo. Tako tudi v stari Avstriji. V nekaterih deželah kot n. pr. v sosednji Koroški, so pred svetovno vojno že poskušale deželne zavarovalnice za živino s polnimi razmahom. V bivši Kranjski je nekdanji deželni odbor tudi vse pripravil, da zavarovanje izpelje. Zbral je za to že tudi visok fond, toda prišla je vojna in vse preprečila. S koncem vojne in z devalvacijo krone, je tudi zbrani fond spahnel. Kasneje je Kmetiška zveza ponovno začela v vprašanje in bivša oblastna skupščina v Ljubljani je bila na tem, da izpelje prepotrebno deželno zavarovalnico za živino. Razmere so se spet spremenile, toda naše zahteve ne smemo zapustiti. Z napredkom kmetije vedno bolj raste nujnost živinskega zavarovanja.

Naj s polnim poudarkom danes izjavimo, da smatramo za najnujnejšo potrebo, da naša banovinska uprava razmislija in stori čimprej potrebne sklepe za ustanovitev živinske zavarovalnice.

Pri tem priznamo, da bi bilo najidealnije in najlepše izpeljano zavarovanje, če bi mogli kmetje sami v posameznih krajih vzeti zadevo v roke. Vsaka župnija ali občina naj bi bila skupaj ena celota. Vsi kmetje v tem okolišju naj bi zavarovali svojo živino v tem domačem društvu. V takem okolišju se vsi med seboj poznajo, vedo komu se sme zaupati, komu ne. Vsi poznajo ljudi, poznajo pa tudi živino, ki jo hočejo in morejo zavarovati. Več takih skupin bi se potem združilo v zavarovalnico za slučaj večjih nesreč. Zagotoviti bi bilo treba s tem zavarovanjem kmetu, da dobi odškodnino za poginule živali bodisi da so poginile radi kužnih bolezni, bodisi radi katerih drugih nesreč. Dobiti bi moral tudi primerno odškodnino v slučaju, da mora zaklati govedo v sili. Primerno bi bilo, da bi v gotovih slučajih društvena zavarovalnica plačala tudi živinozdravnika,

Dobiba se v vseh
LEKARNAH in
DROGERIJAH

Uporebljajte SLOAN zoper revmatizem, bolečine v ledjih, išias, ledvične bolezni, izvinjenje ter kontuzije in vsakovrstne mišične bolezni.

SLOAN-ov LINIMENT

preganja bolečine

Rešite se bolečin v križu

če uporabljate SLOAN-ov LINIMENT, ki naglo preganja bolečine. Možna množina s katero se namočete po udih in laktih, prodre takoj v kožo, zmanjša krvni pritisk, pomiri živce in silno hitro začulite polajšanje.

Zavarovati bi mogel goveda nad 6 mesecev stara. Izključena bi bila vsa goveda, ki niso ob začetku zavarovanja popolnoma zdrava. Na tej podlagi bi bilo živinsko zavarovanje kot rečeno najidealnejše. Zahteva pa tri velike predpogoje:

1. Bi bilo treba pri taki zavarovalnici veliko kmetске samozvesti in čuta za skupnost. Ta čut za skupnost je pri nas doba liberalizma v veliki meri razbita. Klje: Vsak sam zasec je ravno v kmetških vrstah silno odneval. V našem kmetu bi morala znova zrasti močna zavest, da dela takrat kadar dela za druge, tudi zase, da je koristi njegove vasi, njegova lastna korist. Čim bolj se ho godilo njegovi vasi, njegovemu okolišju, toliko bolj se ho godilo tudi njemu samemu. Te zavesti, ki jo ho morala ravno Kmetiška zveza silno gojiti, je danes v slovenskih kmetških vrstah odločno premalo. V Belgiji, na Holandskem ustanavljajo take krajevne zavarovalnice Kmetške zveze za svoje člane. Ti, ki so vključeni, ki plačujejo redne prispevke, ki se udeležujejo vseh zborovanj, ti so tudi dovolj zavedni, da vedno čutijo, kaj je v splošno korist. Brez tega pa bi seveda posamezni člani mogli teko zavarovalnico grdo zlorabljati in jo tudi uničiti. Taka samozavest prenese ljudi veliko potrebne discipline. Belgijska pravila so splošno zelo osira. Zahtevajo, da se potrdi kmet raznim kontrolam živine, hlevov itd., zahtevajo celo, da v gotovih slučajih mora celo klicati živinozdravnika.

2. Treba je tudi gotove požrtvovalnosti. V omenjenih zapadnih deželah delajo pri taki zavarovalnici vsi člani načelstva zastojni. Brezplačno opravijo vsa pota, brezplačno so cenitve živine dvakrat v letu, ravno tako so brezplačni ogledi nesreč itd. S tem seveda silno zmanjšajo upravne stroške in morejo zato tudi kolikortoliko znižati zavarovalne prispevke.

3. Zahteva pa tak način zavarovanja poštenja. Pravi krščanski močje vedo, da je treba veliko storiti iz ljubezni do bližnjega, ne samo po svoji koristi. Zato Kmetške zveze v naprednih deželah sprejemajo za svoje člane le izrazite katoličane in tako brez skrbi zaupajo, da jih ti člani tudi pri zavarovanju ne bodo oškodovali. Tam je nemogoč slučaj, da bi vlekli poginulega vola iz enega okolišja v drugega in bi tako

dva goljufa ogoljufala dve zasebni zavarovalnici kot se je že zgodilo na našem jugu.

Gornjih pogojev pri nas še manjka, zato so tako težke zavarovalnice kot prava društva.

Težko jih je pa ustanoviti tudi radi naših gnotnih razmer. Če bi zavarovali vso živino od 6 mesecev starosti naprej, in če bi se plačevalo od 80—90% vrednosti poginule živine, bi bilo treba plačevati kot zavarovalnino 1½—2% vrednosti živine na leto. To pa znese v naših razmerah zelo visoko vsoto. Od krave vredne 4000 Din bi bilo treba plačati od 60—80 Din na leto. Zlasti večji kmetje z res dobro živino, bi si naožili breme, ki bi ga le s težavo nosili. V razumevanju, naj navedemo nekatere številke od drugod: Belgijske zasebne zavarovalnice Kmetške zveze zahtevajo od članov od 1 do 2½% od zavarovane vrednosti. Na Nizozemskem pride od od 1½ do 2%. Bolgarske tarife znašajo 1½%. Pri teh pa pride vrhutega s posebnimi podporami vso režijo države.

Skušali smo dobiti podatke, koliko pogine v naši banovinski živini, toda točne statistike ni mogoče podati. Naslanja se na razna poročila županstev, ki pa o živini, ki je v sili zaklana, ne vedo natančno poročati. Iz raznih okoliščin pa se da sklepati, da pogine oziroma mora biti v sili zaklana živine do pol drugega odstotka. Ker je treba pri zavarovanju vpoštovati potem vso režijo, zbiranje rezerve in pozavarovanje, mislimo, da se nič ne motimo pri gornjih podatkih, ko navajamo zavarovalnino do 1½ do 2%.

Pri tem moramo vpoštovati tudi to, da je nizozemskemu kmetu živinoreja pri silno razvitem mlekarstvu sploh glavni in skoro edini vir dohodkov. In zato mora vse storiti, da svojo živino v polni meri zavaruje. Na Bolgarskem pa je spet goveja živino še silno na nizki stopnji in zato znaša dejansko zavarovalnina primeroma malo.

Iz vsega tega sledi, da je danes pri nas težko misliti na čisto zasebne živinske zavarovalnice. Marsikje si pomagajo z nekakimi domačimi ustanovami, ki jih imenujejo na kratko, samopomoče. Kadar pogine kako živinče, gre nekdo vaščanov in pobere prispevke, da nekoliko oškodujejo ponesrečenca. Kje je še dokaj močna lju-

PO SVETU

Katoliška cerkev.

s Čudna so pota... Dunajski kardinal Piffel je novomašnika Hugota Richterja imenoval za knezoškofijskega ceremonijera. Richter je 61 let star in je bil polkovnik v bivši avstrijski armadi. Nekoč je bil na fronti v veliki nevarnosti in takrat se je zaobljubil. Po vojni je študiral bogoslovje in nedavno postal dušni pastir.

s Prihodnji svetovni evharistični kongres bo v Dublinu, glavnem mestu Irske. Irska je ena najodličnejših katoliških dežel. Znan je pregovor: »Kamor Irec pride, tja pride tudi Cerkev s Kristusom.« Ta pregovor jim je gotovo v čast. Irska je dežela svetnikov in mučnikov. Morda je ta mučeniška kri vtila v irsko zemljo in irske ljudi katoliško žilavost. — S kongresom bodo združili proslavo velikega irskega apostola, sv. Patricija. Minulo je 1500 let, odkar je zasijala Irski Kristusova luč. Prinesel pa jo je ravno sv. Patricij.

Italija.

s Razno. Italijanska vlada je sklenila, da bo z veljavnostjo od 1. decembra t. l. znižala uradniške plače za 12 odstotkov. Obenem hoče vlada skrbeti, da zniža ceno živih in drugim potrebščinam. — Na Reko je prišlo te dni okrog 80 novih policijskih agentov. Policija je ponoči zaprla vse glavne ulice, previhrala vse na ulici se nahajajoče ljudi ter mnogo od njih odvedla v notranjost Italije. Fašisti vidijo že vsepovsod strahove. — Ministrski svet je sklenil, da mora vsak sposoben Italijan po končanem 18. letu dovršiti poseben vojaški pripravljalni tečaj. Aktivna vojaška služba se splošno določi na 18 mesecev. —

Madžarska.

s Kaj hoče vse vedeti grof Bethlen. Na neko vprašanje je izjavil madžarski ministrski predsednik med drugim sledeče: »Mi hočemo, da zopet pridobimo v svojo državo madžarske sonarodnjake in želimo ljudsko glasovanje o tem, ali hočejo priti k nam tudi druge narodnosti ali ne. Jaz osebno mislim, da bi Slovaki iz Češkoslovaške iz gospodarskih razlogov prišli do

konskih predpisih zakona o posesti in nošenju orožja.

Ministrstvo za kmetijstvo je izdalo okoli

50 potrdil za nove zasebne trtnice in drevesnice.

Posestniki teh trtnic in drevesnic smejo prodajati samo na področju svoje banovine. Dolžni so naznaniti pri vsaki prodaji številko, vrsto in kakovost dreves in trt.

V ministrstvu za socialno politiko se proučuje

vprašanje zaposlitve,

da bi se brezposelnost zmanjšala. Pred vsem se namerava pričeti s številnimi javnimi deli v celi državi v prihodnjem letu. zaključka, da bi se odločili za nas. Če bi tega v svobodnem glasovanju ne izrekli,

bi se morali mi s tem zadovoljiti. — Z Gričo nas vežejo gotovi skupni interesi, da se prepreči ustvaritev slovanskega bloka na Balkanu, kakor n. pr. zveza Jugoslavije z Bolgarijo. — S Francijo nimamo nobenih spornih točk. Vendar je Francija organizirala malo antato (Jugoslavijo, Romunijo, Češkoslovaško) in jo s tajnimi vojaškimi dogovori očitno naperila proti Madžarski.

Amerika.

s Razno. V Clevelandu so umrli: John Zagorc, iz vasi Orehovec, fara Št. Jernej na Dolenjskem, Marija Urajnar, roj. Kolenc iz vasi Hudeje, fara Trebnje na Dolenjskem in Frank Dolinar, iz Skofje Loke. — V Clevelandu so položili 27. novembra vogelni kamen za novo cerkev svetega Vida.

Al Capone — poglavar zločincev v Chicagu ima na vesti celo vrsto umorov, ropov in drugih zločinov. Sedaj so se oblasti, ki se ga zelo boje, pokorajžile in ga zaprle.

Poljska.

s Tudi pri volitvah v senat je zmagal diktator Pilsudski. Pri senatnih volitvah je bila udeležba zelo slaba in ni bilo no-

General Pilsudski, poljski diktator.

bezen do bližnjega in pa zavest skupnosti, se vsaj deloma taki poskusi posrečijo. V slučajih pa, da pride do večjih nesreč kot n. pr. pri nekaterih kužnih boleznih, pa take zavarovalnice zelo rade čisto odvedo.

V naših razmerah preostane, če hočemo, da bo zavarovanje res postalo splošno poziv na bansko upravo, da izpelje načrte banovinske živinske zavarovalnice. Banovina je dolžna skrbeti za kmete. Če hoče, da bo živinoreja napredovala, mora skrbeti, da izpelje tudi zavarovanje. To ni interes enega ali drugega, ampak interes vseh, ki so v banovin. To je predpogoj napredka. Treba je za to žrtvovati toliko, da bo kmet mogel plačati primeroma nizko zavarovalnino. Tudi radi tega prihaja prav banovina kot nositelj zavarovanja najbolj v poštev, ker se na ta način izravnajo razlike med enim in drugim krajem in vse kmetijstvo uživa dobrote.

Toda tudi na današnje zborovanje moramo nasloviti poziv: Zahteve po živinskem zavarovanju moramo ponavljati, dokler ne bodo uspele. Ne smemo nikdar odnehavati. Današnja manifestacija naj bo začetek gibanja, ki mora prinesiti izpolnitev te velike zahteve. Večkrat govorimo o moči ljudstva zlasti kmetkega. Ta moč pa more priti do veljave le, če je organizirana. Zato velja: Če hočete uspehov za kmetki stan, če hočete tudi živinsko zavarovalnico, o kateri smo danes govorili, jo boste dosegli le, če bo močna vaša organizacija.

V restavraciji »pri Ravbarju« so imeli psa, ki pa je te dni poginil. Dekla v kuhinji je nato zelo jokala in vzdihovala, nakar ji reče gospodar: »Ali ste res imeli Pineteljno tako radi?«

»Ah, kaj rada«, se zadere dekla, »ampak, kdo mi bo zdaj vse krožnike oblizal?« in spet je jela jokati.

Novice iz Belgrada.

Vrhovni zakonodajni svet je nadaljeval svoja posvetovanja in je končal razpravo o gradbenem zakonu. Na koncu sta bila izvoljena dva odseka, prvi za

proučevanje zakonskega predloga o gledališčih

in o kmetijskih šolah, drugi pa za proučevanje zakonskega predloga o knjižnicah. Na seji 19. novembra se je pretresal načrt uredbe o

lekarniških zbornicah.

Isti dan se je vršila seja Narodne banke, na kateri se je razpravljalo o posojilih. Stavili so se predlogi, da se dosedanji način dobivanja posojil izpremeni in sicer v tem smislu, da

bodo vsi gospodarski krogi iz vseh pokrajin primerno enako s posojili podpirani.

Povodom vprašanja z več strani, je ministrstvo za notranje zadeve pojasnilo, da

osebje davčnih uprav, če zahteva služba, more uvesti orožje

samo z dovoljenjem, izdanim s strani pristojnih upravnih oblasti po splošnih za-

benih posebnih dogodkov. Po dosedanjih rezultatih je dobil blok Pilsudskega 70 mandatov (prej 46), levičarski blok 15 (26), narodni demokrati 13 (9), krščanski demokrati 2 (6), Ukrajinci 7 (13), Nemci 2 (5) in Židi 2 (6). V senatu je torej mnogo večja Pilsudskijeva večina kakor v sejni (drž. zboru).

Nemci

s Fašisti so povsod enaki. Ker so berlinski narodni socialisti napadli plesno prireditelja nekoga de'avskega družabnega društva v Charlottenburgu, se merodajni vladni krogi resno bujijo z mislijo, da so razpustili narodnosocijalna stranka v Berlinu. Preteklo noč je 25 narodnih socialistov udrl v palačo 'Eden', kjer so streljali in težko ranili tri člane de'avskega društva. Eden izmed njih je v smrtni nevarnosti. Četrtega de'avca pa so težko ranili z udarcem na glavo. Policija je aretirala sedem napadalec. Z merodajnega mesta se izjavlja: Če vodstvo narodne socialistične stranke ne bo preprečilo nadaljnjih aktov surovosti, bo moral policijski predsednik napraviti mir in red s tem, da bo prepovedal stranko.

Dronne novice.

Neprestano padajo cene bencina v Romuniji.

916 konkurzov je bilo v avgustu v Italiji.

Prvi zaposlitvi žensk pod 18. leti v industrijskih obratih so začeli delati na Češkem.

Znižanje cen v Nemčiji se nadaljuje na vseh koncih in krajih.

V Berlinu je odstopal madžarski ministrski predsednik graf Bethlen.

507 cerkev so zaprli v preteklem letu ruski boljševiki, med njimi 123 katoliških in 45 judovskih.

Nalega, da sestavi novo albansko vlado je dobil bivši ministrski predsednik Konjica.

Papež je te dni blagoslovil novo telefonsko centralo v Vatikanu.

Nova revolucijska braziljska vlada je posla'a vse bivše ministre na oddih v Evropo.

Krematorij (poslopje za sežiganje mrtličev) v češkem Olomucu bo stal okrog 2 milijona dinarjev.

Ostra diktatura vlada v Braziliji.

Znani češki tovarnar čevljev Bača je kupil v Angliji dve letali.

Italija išče sedaj posojilo na švedskem, zastavila bi vžigalice.

Vihar je rrtdejal del ameriškega New Yorka, kjer prebiva verska sekta Nazarenceve.

Ali ne zavirate vsakemu

ki zna muzicirati? Tudi Vi lahko igrate kak instrument poleg naših poučnih pisem, ki Vam jih damo brezplačno na razpolago, če kupite kak instrument. Zahtevajte takoj brezplačno knjižico »Kako postanem dober godbenik?«

MEINL & HEROLD

tvornica glasbil in harmonik, prodajalna podružnica Maribor št. 107

KAJ JE NOVEGA

d 25 letnico znanstvenega dela in 50 letnico življenja je obhajal 24. novembra g. vseučiliški profesor dr. Fr. Ks. Lukman. Naj ga Bog ohrani še mnoga leta!

d Dvajset let že deluje pri našem Ljudskem odru v Ljubljani g. Janko Novak. Še mnoga leta!

d Umestitvenih slovesnosti stolnega župnika in kanonika msgra Umeka v Mariboru se je udeležil tudi naš nadškof dr. A. B. Jeglič.

d Dr. Korošecovo pčtovanje. Dne 22. novembra je prispel v Belgrad bivši minister za šume in rude g. dr. Korošec. Po kaj je šel doli, dr. Korošec časaikarjem po svoji stari navadi ni razodel.

d Pavlinsko viroko šolo za telesne vaje obiskujeta tudi dva Slovencu, bivša Orla in sicer L. Lojk in M. Dobovšek. To šolo je že dovršil član prednjaškega z'ora bivšega Orla Drago Ušaga kot prvi Jugoslovčan.

d Najlepša šola v Jugoslaviji je, kakor trdijo očevideci, ona v Dolu pri Hrastniku, ki je bila blagoslovljena preteklo nedeljo.

d 10.000 Din je daroval Nj. Vel. kralj družini Kozole v Rožnem pri Brežicah, ki šteje 11 sinov in 6 hčera in je najštevilnejša obitelj v dravski barovini.

d Motorni vlaki. Prometno ministrstvo je po poročilih iz Belgrada sklenilo, da bo na nekaterih posebno v poštev prihajajočih progah na novo vpeljalo motorne vlake. Hočejo na eni strani doseči, da odbaja'jo manjši vlaki v krajših odmorih, na drugi strani pa znižati obratne stroške. Že pred poldrugim letom je bilo imenovanih v Slo-

Avstrijska vladna kriza, ko to pišemo, še ni rešena.

500 vagonov bencina je zgorelo v romunskem Ploestiju.

Vse kaže, da se bliža Španija novi diktaturi.

50.000 čeških kron je daroval za brezposelne praški nadškof dr. Kordač.

veniji tozadevno več prog, ki naj bi obratovali z motornimi vlaki, tako železnica v Prekmurju. S finančnih razlogov se je izkazalo to tedaj kot nemogoče. Sedaj pride najprvo v poštev proga Ljubljana-Kamnik. Tam prometujejo štirje pari vlakov in porabijo za vožnjo skoraj pet četrt ure; z motorizacijo bi se vožnja skrčila na dobre pol ure. Namesto štirikrat v vsaki smeri bi mogli voziti vlaki po potrebi osemkrat ali pa še večkrat. Tudi drugje si želi prebivalstvo motornih vlakov.

d Uradne ure pri carinarnicah in osrednjih carinskih blagajnah so počeni z 11. novembrom 1930 vsak dan dopolne od 8 do 12, popoldne pa od 14 do 17. Ob sobotah se uraduje samo od 8 do 14.

d Zlostnost, a resnično. Ljubljansko Julioč je nedavno napisalo, da vladajo v Slovenski krajini nerazveseljive narodne razmere in da se mora začeti uvajati bolj nacionalni kurz. Bivši poslanec g. Kleki Jožef odgovarja v Novinah rekoč: Nerazveseljivo v Prekmurju je samo to, da se najdejo ljudje, ki steber države, naš dobitni narod, od katerega in med katerim žive, z lažni sramote.

d Nižje kakor pred vojno so sedaj cene raznih poljedelskih proizvodov, seveda če upoštevamo tudi vrednost denarja.

d Cestni odbori se družijo. Kakor čujemo, bo v kratkem prišlo do združitve tržiškega okrajnega cestnega odbora s kranjskim, tako da bo v bodoče obstojal za ves politični okraj le en cestni odbor, ki bo imel sedež in pisarno v Kranju.

d Novo občinsko upravo je dobila občina Aržiše. Stari občinski odbor, ki je štel 25 odbornikov, ni bil posebno delazmožen. Banska uprava je torej imenovala novi občinski odbor le 13 moč s prejšnjim županom g. Franc Cenceljem na čelu.

d Za razne naprave bo najela mestna občina mariborska nad 1 milijon Din posojila. (Cesta v delavski koloniji, preuredba rotovža, cestni nabijač, tlakovanje ulic itd.)

d Črnohorski kmetovalci so prispeli te dni v Maribor. Ogledali so si vinarsko in sadjarsko šolo, dalje štajersko sadjarsko zadruško, vinarsko šolo v Pekrah in tvornico za dušik v Rušah. Vinarska in sadjarska šola jim je gostoljubno priredila kosilo in večerjo, nakar so se ponoči odpeljali proti svojemu domu.

d Prometu so izročili novi most čez Slapnico na banovinski cesti Ljubljana-Litija.

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela 'Union'. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvo l. t. d.

d Po tri desetinke litra vina na dan (nekaj več kot en četrt) bodo dobivali odsej naši vojaki. S tem hoče vojaška uprava pomagati vinski trgovini v njeni krizi. Se mleka naj bi dobili toliko dan; fantom bi se prileglo in našim živinorejcem bi bilo precej pomagano.

d 1249 vagonov sliv je izvozila letos samo naša moravska banovina.

d Naši stari znanci, Urški Žager, posestnici iz Drešnje vasi, se je zgodil izredno čuden dogodek. Tri tedne je že pogrešala kuro in končno že mislila, da si jo je obdržal kdo za priboljšek, kar neko rano jutro gre po ližol na pod, pa zasliši pod senom globoko nekje slab »kurji« krik. Grebe sama, pokliče še moža, preobrtna vse in končno res prideta do pogrešane kure. S čim se je branila, ne vemo, bila je pa tako suha, da sploh ni mogla stati: pravi kurji okostnjak. Hranila jo je prvi dan s putrom in vodo. Počasi se je pričela oživljati in tekom treh dni se je že razposajeno šopirila med drugo kurjo družino.

d Dober nauk. Pod tem naslovom piše »Novoje Vremja« list ruskih izseljencev o pismu, ki ga je poslal svojim vernikom ob zadnjih volitvah v avstrijski parlament dunajski nadškof kardinal Piffl. V tem pismu opozarja kardinal vernike na boljše-vidsko in svobodnomiselno nevarnost in jim priporoča katoliško stranko. »Novoje Vremja« dodaja: »To pismo je za nas (ruske pravoslavne) nekaj novega. Ruski izobraženi krogi so bili namreč mnenja, da mora cerkev ostati izven politike in da sme v politiko poseči samo in šele tedaj, ako preti od politike nevarnost, da uniči vse pravne temelje in Cerkev samo. Zapadno-evropski katoličani ne poznajo tega predzrodka. Oni se, ne vpoštevajoč obitke, da je katolicizem strankarski, povsod, na priznici in v parlamentu bore proti javnim strujam, ki sovražijo Kristusov nauk. Ta borba je uspešna. Katoliške stranke igrajo v Evropi velevažno vlogo, ker ovirajo razširjenje protikrščanskega nauka in čuvajo kulturne osnove človeške družbe. Podobna stranka bi mogla izkazati naši ruski domovini velike usluge. Učimo se od katolikov! Tako ruski časopis. Mi sami pristavljamo, da bi ruski pravoslavni inteligenca ne bilo treba

Citajte in prepričajte se!

Oglejte si, pred nakupom, brez obveznosti veliko zalogo:

prešlih odev (kovtrni) domačega izdelka do Din 140 — do finih kletastih in svilaatih. Posteljne rožaste flanelaste odeje, rjuhe pri

„Češniku“, Ljubljana
Štritarjeva, Lingarjeva ulica

Poštenost mojega podjetja je obče znana

nikdar zapustiti matuške Rusije, ako bi delovala po zgledu katolikov tedaj, ko je bil še čas za to. V Rusiji so bile seveda izredne razmere. Vendar je glavno: Cerkev ne sme biti suženj države, ako hoče res svobodno in uspešno vršiti svoje božje poslanstvo.

d 34 kg težkega gamsa je ustrelil g. Filip Zupančič v Lokah pri Sv. Juriju ob Taboru.

d 35 do 40 stotov raznih rib so izvozili poslednje dni iz Splita v Zagreb, Belgrad in Ljubljano.

d Iz zasebnih vinskih skladišč se sme naenkrat prodati najmanj 50 litrov vina. Tako je odredilo na novo finančno ministristvo.

d Želje slovenskih Nemcev. Pri obiskih gg. ministrov z narodom, se je v Mariboru oglasil tudi zastopnik nemške manjšine dr. Mühleisen. Predložil je ministrom glavne zahteve, ki so: 1. Ustanove naj se pri ljudskih šolah nemške vzorednice povsod, kjer je dovolj otrok nemške narodnosti. 2. Izda naj se dovoljenje za ustanovitev nemških otroških vrtečev. 3. Dovolj naj se zopet Nemcem, da se družijo v svojih prosvetnih in gospodarskih društvih. Želje naših Nemcev s posebnim ozirom na žalosten položaj koroških Slovencev — niso premajhne.

d Še nas imajo v mrežah. Hrvatje imajo samo en katoliški dnevnik, ki izhaja v Zagrebu pod imenom »Hrvatska Straža«. Na Nizozemskem je manj katoličanov kot v naši državi Hrvatov, a imajo 22 katoliških dnevnikov. Tudi Slovenci smo še daleč za Nizozemci. Koliko časa bomo še?

d Zakaj je ptičje-pekč vedno manj? Naše ptice-pekče: drozgi, ščinkovci, kosi in drugi, razen teh pa lastavice, prepelice, žerjavi in divje gosi, se na jesen selijo v južne kraje, spomladi pa vračajo. A vsako pomlad jih pride manj nazaj. Odkod izvira to? Italijani imajo tudi svoj lovski zakon, ki pa je za različne laške pokrajine in njih podnebje različno usmerjen. Velike in male divjačine pa Italija ne premore dosti. Zato preže laški lovci zlasti na zverjad in divjačino, ki pride iz gozdov sosednih držav. Poleg tega se vsako pomlad in jesen vržejo na naše ptice-selivke in pernate divjad, katerih postrele in v zanke polove in to — kakor poroča nek nemški lovski list — vsako leto po mnogo tisoč komadov. Radi tega krutega preganjanja se mnogo teh živali jadranske obale vedno bolj ogiblje, na primer žerjavi, divje gosi in race in druge.

d Odsek za perutinarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani priredi tečaj o vzgoji in za pitanje perutnine in to v času od 2.—20. decembra t. l. po sledečem razporedu: dne 2. dec. ob 1/2 11—11 otvoritev tečaja v valilni centrali Linhartova ulica 9, po zastopniku Kmetijske družbe. Od 11—13 predava g. živin. ref. Zupanc: o temeljnih pogojih uspešne kokošereje. Od 14—15 ogled in presoja živali za pitanje. Od 15—17 ogled drž. bakteriolog. zavoda v Ljubljani, Lipičeva ul. Na to predavanje direktorja g. dr. Kerna o najhujših boleznih pri perutnini. — Dne 10. decembra od 1/2 11—1/2 13 predava g. Zupanc o vzreji štajerske rjave kokoši, valenje, oskrbovanje piščet in mladih živali do prvega leta. Od 14 1/2—15 1/2 predava g. Seher o kapunjenju in vzreji istih. Od 15 1/2—18 1/2 praktična razkazovanja krmil in pitanje raznih živali. — Dne 20. decembra od 1/2 11 1/2 13 predava g. Zupanc o praktičnih krmilih, krmljenju in negi živali po zimi itd. Od 15—18 1/2 praktično klanje živali in njih priprava za trg, na to zaključek tečaja. Priglasitci za tečaj se še sprejemajo in to pri tajništvo Kmetijske družbe v Ljubljani.

d Tečaj. Kraljevska banska uprava, referat za pospeševanje obrti v Ljubljani, namerava dne 2. decembra t. l. otvoriti tečaj za čevljarako prirojevanje v Ljubljani. Tečaj bo vodil strokovni učitelj g. Steinman Josip ter se bo vršil pouk v prostorih Tehniške srednje šole. Pred božičem se bo poučevalo po trikrat na teden, po Božiču pa vse delovne dni. Interesenti naj prijavijo svojo udeležbo najkasneje do 29. novembra t. l. pri referentu za pospeševanje obrti, Krekov trg 10, kjer dobe vse potrebne informacije. — Banska uprava v Ljubljani ponovno opozarja krojače in šivilje, da se oba tečaja v Ljubljani kmalu pričneta. Interesenti naj svojo udeležbo priglase najkasneje do 15. decembra t. l. referentu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg 10. Oba tečaja bo vodil strokovni učitelj g. Knafelj.

d Nedavno so se morali zagovarjati pred zagreškimi sodniki bivši poslanci dr. Maček, Jelačić, Herceg, Predavec in Ivančević radi raznih člankov v časopisu »Dom«. Vsi obtoženci so bili oproščeni, pač pa to državnemu pravdniku ni bilo všeč in se je proti oprostitvi pritožil.

d Načelnik porodniške klinike v francoskem Strassburgu je sedaj Jugoslovčan dr. Siniša Tasovac. Velja v zdravniških krogih kot izvrsten zdravnik za operacije.

d Belgrad postaja vele mesto. Pod tem naslovom prinaša »Slovenec« z dne 23. novembra daljši članek svojega belgrajskega dopisnika. Med drugim čitamo v predmetnem članku sledečo zanimivost: Sredi Kalimegdana stojijo številni kipi ve-

Priporočila se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

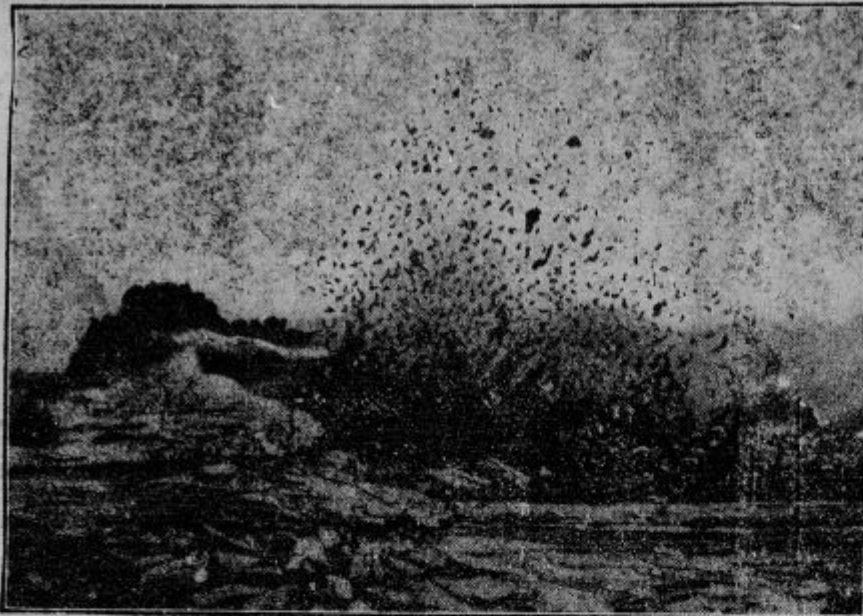
v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićov trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica Kl. puka 22, Beograd, Poincarrova 3

Prava Kolinska cikorija

Ogujenik Kilanea na Havajskih otokih je začel te dni zopet silovito delovati. Človeške žrtve so velike.

likih mož srbskega naroda, nad vsemi kraljuje Meštovičev Zmagovalec.

d Sodniki Jugoslavije, hrvatskega rodu, so imeli te dni v Zagrebu zborovanje. Med drugim so spremenili pravila društva v tem zmislu, da bodo člani tudi državni pravdniki.

d Pomocnik bana vrbaške banovine obiskuje občinske uprave te banovine in pretresa njih finančno moč. Večina občin ni zmžona, da bi zadostila stavljenim finančnim zahtevam. Tudi pri nas je tak pretres nujno potreben.

d V »Narodni obrani« št. 47 čitamo med izvaji pravoslavne patriarha Varnave tudi sledeče: »Osnovat će se posebna organizacija bogomoljaca, koja će

stajati pod neposrednim nadzorom sv. Sinoda i kojoj će cilj biti čisto propagandističan zaradi širenja pravoslavja.«

d Predsednik vlade g. general Živković je stopil pretekli teden v stike z narodom in sicer to pot v Skoplju. Bil je povsod navdušeno sprejet in prisrčno pozdravljen.

d Važna izjava Nj. Vel. kralja. Pariški časopis »Journal« je prinesel članek francoskega časnikarja Barbussea, ki objavlja nekatere izjave jugoslovanskega kralja Aleksandra o naši notranji in zunanji politiki. Nj. Vel. kralj je med drugim podarjal, da je glavno načelo naše politike mir, če pa se oborožujemo, nimamo namena nikogar napadati, ampak če bi bilo

treba, le braniti to, kar so nam dale mirovne pogodbe.

d **Železniški vpokojenci.** V Belgradu so se pretekli teden zbrali zastopniki železniških vpokojencev iz Subotice, Zagreba in Ljubljane. Sporazumeli so se, da skupno predložijo svoje težnje pristojnim oblastem in upajo, da bodo vendar že enkrat uslišani.

d **Samo prvi razred bo imel** naš nov največji in najrazkošnejši parnik »Kraljica Marija«. Parnik dobimo prihodnje leto in bo oskrboval promet ob naši obali med Sušakom in grškim Pirejem.

d **Zanimanje za naše ladjedelnice.** Več ameriških in angleških denarnih skupin je stavilo ponudbe za zgraditev ladjedelnic na naši jadranski obali.

d **Novo pravoslavno cerkev** Aleksandra Nevskega so blagoslovili preteklo nedeljo v Belgradu. Isti dan se je vršila tudi blagoslovitev temeljnega kamna nove osnovne šole.

d **Sest novih šol** bodo zgradili v Belgradu. Letos se je vpisalo v belgrajske šole 12.289 otrok. Doslej je imela jugoslovanska prestolnica le 16 šolskih poslopij.

d **Mejo smo popravili** na jugoslovansko-madžarski meji in sicer okrog Zale. Jugoslavija bi morala dati Ogrski za vodovodna dela denarno odškodnino, smo pa raje odstopili Madžarski 500 juter gozda.

d »Ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi, je zapel naš Prešeren. In tako se godi, da

Hranilnica na Jesenicah

v župnišču najvarnejše hrani

Vaš denar

Uradije vsak delavnik od 8.—12. in 14.—17., v nedeljo od 15.—17. ure.

zadnji čas pode čez mejo Madžari in Italijani jugoslovanske državljanje, Grki pa izganjajo iz svoje države turške izseljence, češ, da je to v zmislu sklepa grško-turškega prijateljstva.

d V Trziču je preminul tovarnar g. Karel Globočnik.

d **Ivan Zupan umrl.** V Kovorju pri Trziču je umrl v 66. letu starosti gosp. Ivan Zupan, gostilničar, posestnik in lesni trgovec. Pokojnik je bil zgled marljivega Gorenjca, ki je znal svoje gospodarstvo znatno dvigniti in razviti. Bil je blag značaj in zelo dober človek. Vse svoje sinove in hčere je dobro vzgojil in jim preskrbel ugoden obstoj. Za njim žaluje soproga Marija, štirje sinovi in štiri hčere poleg ostalih sorodnikov. Pokojniku naj sveti večna luč! — Veleugledni družini Zupanovi naše sožalje.

d **Cela grmada desk se je vsula** na Aleša Koširja, posestnika in voznika iz Hotemaž pri Kranju in sicer ko je nakladal deske na lesnem skladišču v Preddvoru. Košir je podlegel težkim poškodbam.

d **Ponoči je padel s skednja** kakih pet metrov globoko 62 letni Iv. Jursič iz Pekla pri Poljčanah. Na dobljenih poškodbah je umrl v mariborski bolnišnici.

d **Ob potoku pod prevrnjeno kočijo** so našli mrtvega starosta mariborskih izvošč-

Kako volijo na Turškem. Slika nam kaže preprosto ljudstvo pred volilno skrinjo. Vsi so po evropsko oblečeni, ker jim je Kemal paš prepovedal nositi domačo obleko.

BOGOLJUB

najboljši in najlepše opremljeni
nabožni mesečnik v naši državi,
s slikami v bakrotisku. Stane letno
Din 20.--. Pišite, da se Vam pošlje
na ogled. — Naslov: »BOGOLJUB«,
LJUBLJANA - JUGOSL. TISKARNA

kov Jerneja Trnovška. Trnovšek je vozil v soboto svate v Radvanje, kjer se je pozno v noč vršila gostija. Ob 10 zvečer se je poslovil. Najbrže sta konja zašla v temni noči ob robu ceste v potok, pri čemer se je kočija prevrnila in pokopala pod seboj 75 letnega Trnovška.

d Samo duhovnik je bil zraven. Šest metrov globoko je padel oni dan neznan starček z nekega podstrešja tam v Mariboru. Onesvestil se je in v nezavestnem stanju podlegel smrtonosnim zadobljenim poškodbam. Prinesli so ga v bolnišnico ter odšli; potem pa ni bilo nikogar, ki bi bil povprašal za starčkom. Starček je umrl. Kdo je mrlič? Izvršil se je pretresljiv pokop: razen duhovnika nikogar od njegovih, ki bi pomolili in postali na njegovem grobu. Nikogar... Izgaral se je starček v svojem življenju; nekega dne ga je dohitela smrtna nesreča. In ni bilo nikogar, ki bi bil povprašal za njim; nikogar, ki bi bil naročil pogreb in v Mariboru nikogar, ki bi bil mogel izpovedati, kdo je mrlič. Kdo je mrtvec? Neznani — pokopani... Bog mu daj večni mir!

d Z britvijo ji je zarezal vrat. Znani zločinec Janez Hribar je 35 letno Ivanko Kavka s Krvavega brda pri Ihanu te dni napadel z britvijo in ji prizadejal hude rane na vratu. Revico, je z brezvestnim divjakom noseča, so odpeljali v bolnišnico in je menda upanje, da nesrečna ženska še ozdravi. Hribarja so zaprli in ves Ihan z okolico želi, da bi nikdar več ne prišel na svobodo.

d Velika masa rjave in z oljem namsazane pločevine je padla na tovarniškega delavca Jakca Planinška iz Koroške Bele. Odpeljali so ga v bolnišnico.

d Ker mu je umrla žena je neki posestnik v Lubreških vinogradih zažgal vse svoje imetje. Škoda je velika. Mož ni bil zavarovan.

d Požar je uničil skladišče v Kočevju, last posestnika Kluna iz Ribnice. Škode okrog 8000 Din. Zažgali so baje cigani.

d 224 kg slanine se je scvrlo ponoči v Predovičevi prekajevalnici v Ljubljani, kjer je izbruhnil požar. Musliman Egsao, čigar last je bila slanina, je namreč preveč zakuril, zato ima 8000 Din škode, sam Predovič pa tudi 4000 Din.

d Roparji na delu. Vrhniški trgovec Grom ima trgovini v Logatcu in na Vrhniku. Dne 21. novembra zvečer se je peljal z motociklom iz Logatca proti Vrhniku. Ko je vozil bolj počasi na ostrih ovinkih v takozvanem Raskovcu, sta naenkrat skočila z obeh strani ceste, kjer sta ga čakala v zasedi, dva neznanca proti nje-

mu, ga prevrnila z motorjem vred in v hipu vrgla čez njegovo glavo suknič. V naglici sta mu pobrala vse zavoje, ki jih je imel pritrjene na motorju in aktovko, iz sukniča pa sta mu vzela listino, v kateri je imel okrog 4000 Din denarja. Eden izmed napadalcev ga je sunil z dolgim nožem v levo stran, toda k sreči je trgovec Grom imel v žepu dolge škarje, ob katerih se je nož prelomil na dvoje. Napadalca sta seveda takoj po izvršenem dejanju zbežala v smeri proti Zaplani. Orožništvo je bilo razposlano na vse strani, da izsledí drzna roparja.

Prepričajte se o trpežnosti vrvarskih izdelkov iz prve kranjske vrvarne

Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra česta 31
in pri podružnicah v Mariboru, Vetrinjska 20, Celje, Kralja Petra česta 33 in v Kamniku, Sutna 4

d Noseče matere se morajo skrbno varovati vsakega zaprtja z uporabo naravnih »Franz-Josef« grenčice. Predstojniki vseučiliških klinik za ženske hvalijo soglasno pristno »Franz-Josef« vodo, ker se lahko zauživa in se gotovo pojavi v kratkem času odvajajoči učinek brez neprijetnih stranskih pojavov. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Srečke loterije Doma služkinj, ki bodo izžrebane bodo objavljene v »Domoljubu«. Dobitki: konj ali sobna oprava, šivalni stroji, kolesa itd. Vsaka srečka 5 Din. Pišite na naslov: Zadrugi služkinjski dom v Ljubljani, Semeniška ulica 2.

TECAJI DUHOVNIH VAJ ZA PRVO CETRTLETJE 1931.

Za Krekovo mladino: od 3. do 7. januarja. — Za rekrute: od 10. do 14. januarja. — Za može: od 17. do 21. januarja; od 17. do 21. marca. — Za odbornike Marijinih družb: od 31. januarja do 4. februarja. — Za fantje: od 7. do 11. marca. — Za akademike: od 28. marca do 1. aprila. — Vsak tečaj se začne zvečer prvega in konča zjutraj drugega zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v Domu do 6 zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno prijavijo. Ako bi kdo izmed prijavljenih ne mogel priti, se mora pravočasno odglasiti, da napravi mesto drugemu. Oskrbnina znaša za ves čas 120 Din. Pišite na naslov: Vodstvo Doma duhovnih vaj, Ljubljana, Zrinjskega 9.

Dekliški oder IV. zvezek že razpočljajo. Vsa društva, ki ga še niso narečila, naj to store takoj. Vsebina: ena igra za božič, ena igra za starega leta večer, ena igra za materinski dan in dve šalogrki za pustne dni. Narečila sprejema uprava »Vigredi«, Ljubljana, Ljudski dom.

FIGE krške / **ČEŠPLJE** bosanske
BRINJE krašk., istrsko in laško
prodaja FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska 36

Kaj je s povišanjem zavarovalne premije?

Dr. Josip Dermastia, podpredsednik Saveza zavarovalnic kraljevine Jugoslavije.

Zadnji »Domoljub« prinaša govor g. Janeza Brodarja, ki ga je imel kot načelnik na občnem zboru J. K. Z. V svojem govoru je omenjal tudi novo obremenitev, ki preti kmetijskemu stanu od strani zavarovalnic, in da se v zadnjem času čujejo glasovi, da so se zavarovalnice združile v nekaj kartel in bodo povišale premije za 100%.

Vse take in enske govorice o zvišanju zavarovalnih premij so popolnoma neosnovane, ker se o kakem povišanju premij v Savezu zavarovalnic, ki obstoja že od preverat, v zadnjih letih sploh ni govorilo. Jugoslovansko zavarovalstvo se zaveda svoje važne naloge, ki jo ima v našem narodnem gospodarstvu, ter tudi dobro ve, da bi bilo vsako povišanje premij pri obstoječih razmerah neopravičeno in v tej od prevrata mogoče največji gospodarski krizi naravnost rop na celokupno gospodarstvo. Jugoslovansko zavarovalstvo stremi za znižanjem premije in komaj pričakuje, da nastopijo za to potrebni predpogoji. Dokler pa taki predpogoji niso dani, se znižanje premij ravno v interesu celokupnosti zavarovancev ne sme izvršiti. Kakor se poslednja trditve čudno sliši, vendar bo po nastopnem pojasnilu takoj umljiva.

Premija je prispevek, katerega zavarovane daje zavarovalnici, da mu ob nastopu zavarovanega dogovora za nastalo škodo plača odškodnino, po določbah zavarovalnih pogojev. Ta prispevek preračunava in ugotavlja zavarovalna tehnika na podlagi statistike s pomočjo verjetnostnega računa. Statistika kaže, koliko slučajev škod da je zadelo v gotovem času gotovo število istovrstnih predmetov; verjetnostni račun pa pove, koliko slučajev enakih škod se sme pričakovati pri istem številu istih predmetov v bodočem enakem času. Tako je ugotovljeno računsko razmerje med potrebnim prispevkom in pričakovano škodo in na podlagi tega proporca določi zavarovalna tehnika višino premije, vpošteva se upravne stroške in izdatke za takozvane katastrofalne škode, ki nastopajo izredno izven okvirja pričakovanih škod v velikem obsegu in povzročaj zavarovalnicam težke udarce.

Zavarovalna tehnika torej določa najnižji premijski stavek, pod katerim se sme zavarovalnica zavarovanja sprejeti, da pride na svoj račun in je v stanu izpolnjevati vse nasproti zavarovancem prevzete obveznosti.

Premija je cena za zavarovanje. Zavarovalnica, ki sprejema zavarovanje pod najnižjim premijskim stavkom, katerega je določila zavarovalna tehnika, mora gotovo propasti, kakor propade trgovec, ki prodaja blago pod lastno nabavno ceno.

Sprejemanje zavarovanj pod najnižjo, minimalno tarifo je gola spekulacija, ki se zamore enkrat posrečiti, prej ali slej pa mora taka zavarovalnica propasti na veli-

Generali Franco, Barrera in Martínez Anido bodo baje zopet začeli z diktaturo v Španiji, kjer je vse tako razburjeno, da je pričakovati revolucije.

ko škodo svojih zavarovancev, ki izgube kritje za svoje odškodninske zahtevke.

Vsled podtarifiranja je propadlo tudi v naši mladi državi že več zavarovalnic, kar je povzročilo zavarovancem ogromne škode. Da se v imenu zavarovancev in celokupnega narodnega gospodarstva izbegne nevarnostim podtarifiranja, so se zavarovalnice kakor v drugih naprednih državah tudi pri nas že pred leti združile v takozvani tarifni sporazum. Ker je to pravi dogovor, za katerega kršitev ni prave sankcije, zahteva jugoslovansko zavarovalstvo, da se s predstoječim novim zavarovalnim zakonom čimprej ustanovi državni nadzorstveni urad, ki bo nadzoroval zavarovalnice v tehničnem in finančnem pogledu t. j. če zavarovalnice pri sklepanju zavarovanja ne gredo pod najnižjo premijo, ki jo zavarovalna tehnika še dopušča, ter če je poslovanje z nabiranimi premijami odnosno premijskimi rezervami tako, da je dana možnost vsakočasne popolne spolnitve sprejetih obveznosti napram zavarovancem.

Posthene zavarovalnice se take kontrole ne boje, nasprotno tak nadzor odkrito pozdravljajo, ker se bo proti predpisom delujoče zavarovalnice strogo kaznovalo odnosedno njih poslovanje še pravočasno ustavilo in tako preprečilo večje škode. Z zakonito uvedbo državnega nadzora se bo brezdvomno zaupanje naroda do solidnih zavarovalnic silno povečalo, kar zavarovalnice ravno tako iskreno želijo. Zavarovalec pa bo imel zavest, da so njegovi interesi zaščiteni, da bo plačeval premije le v oni višini, katero zavarovalna tehnika kot primerno označuje, in da bo dobil nastalo škodo zanesljivo plačano.

Najuspešnejše sredstvo za refo domače živali je brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebilitev in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 skat. 46 Din, 10 skat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«

Svetovna agrarna kriza in kmetijstvo.

(Nadaljevanje.)

Racionalizacija in standardizacija.

Kakor v industriji je potrebna tudi v poljedelstvu racionalizacija ali smotrna preureditev gospodarstva, kar ravno pomeni ta tujka. Racionalizacija pomeni zmanjšanje proizvodjalnih stroškov, s tem, da se izločijo nepotrebna dela, da se uvedejo stroji, ki prihranijo na delavski moči in so cenejši kakor ročno delo. Vpoštevanje načel racionalizacije mora prodreti tudi v kmetijstvo.

Seveda zadeva racionalizacija pri kmetijstvu na težka vprašanja, saj je podeželsko prebivalstvo nenaklonjeno novotarijam v večji meri kakor mestno, nadalje nima poljedelstvo na razpolago dovolj kapitala za izvedbo racionalizacije. Gotovo najvažnejši vzrok za razliko med racionalizacijo v industriji in v kmetijstvu pa so lastniške razmere. V industriji imamo razmeroma velike obrate, ki postajajo dan za dnem večji, v kmetijstvu pa prevladujejo, posebno v Evropi, mali, številni obrati. Zato je tudi propagandno delo v kmetijstvu težje.

Produkcija ima več problemov, katere deli v dva dela: tehnična in človeška vprašanja. K tehničnim vprašanjem naštevamo: Obdelovanje zemlje, smotreno izbiro vrst rastlin, pravilno porabo umetnih gnojil, plemensko izbiro, uporabo izpopolnjenih strojev. Pri malih in srednjih obratih je treba vpoštovati še drugo: lego parcel. Človeški činitelj v produkciji pa se odraža v uvedbi premij na velikih posestvih, nadalje v izboljšanju vsega delovnega postopka s tem, da se zmanjša utrujenost ali pa da se boljše izkoristi čas, ponavadi s prav enostavnimi sredstvi.

Pri prodaji kmetijskih proizvodov pa prihaja v prvi vrsti v poštev standardizacija. Ta beseda pomeni ureditev blaga, proizvodjalnih naprav itd. po enotnih vzorcih. V industriji pomeni standardizacija proizvodnje na popolnoma enoten in svojstven način. Tudi končni proizvod mora biti na podlagi tega enotnega produciranja

svojstven. Tisti proizvod pa, za katerega najbolj povprašujejo, katerega se da torej izdelovati v velikanskih količinah, pa postane standard — proizvod. Seveda kmetijstvo ne more standardizirati kakor industrija svoje produkcije, ker se ne more omejiti na en sam proizvod, nadalje pa tudi ne more izdelovati stalno in tekoče posameznih proizvodov v enotni obliki in kakovosti, kajti kmetijska produkcija je vezana na naravo in na kraj, kjer se vrši, in ni odvisna popolnoma od človeka. Zato pravilno ugotavlja Kurtschneider v članku »Standardizacija in kmetijstvo«, ki je izšel v »Blätter für landwirtschaftliche Marktforschung«, da v kmetijstvu standardizacija ne pomeni produkcijskih stroškov, pač pa jih marsikdaj celo zvišuje. Pridelek je vedno po kakovosti zelo različen. Zato se morajo vsi kmetijski proizvodi večinoma sortirati, da postanejo standard-blaž, to je, da vsaka skupina obsega samo kakovostno enake proizvode. Zato je treba ves pridelek izbrati in sortirati po gotovem načinu, oziroma v gotove razrede, oziroma stopnje. Torej pomeni standardizacija smotrnost v prodaji proizvodov, kajti standardizacija prihaja v prvi vrsti v poštev pri prodaji. Če kmetijski proizvodi niso izbrani, ponavadi dosežejo take cene, ki bi se ravnala po srednji kakovosti, pač pa ponavadi dosežejo le ceno slabšega proizvoda. Bistveno moremo reči, da je lahko tudi slabo blago standard-blaž, če je njegova kakovost popolnoma enotna. Bistvo standardizacije ni toliko v najboljše kakovosti, ampak v tem, da je blago kolikor mogoče enotne kakovosti, velikosti itd. Ze skrbno sortirano blago ne zahteva toliko dela pri prodaji, transportu itd. Kupcu ni treba natančno pregledovati blaga, nadalje mu ga ni treba več sortirati, lahko ga hitro proda naprej, če mu to bolj prija, kajti na podlagi dejstva, da je blago že sortirano, ga veliko lažje proda naprej. Standardizacija pomeni torej velik prihranek stroškov pri prodaji. Standardizacija naredi šele blago sposobno za veletrgovinski promet. Standardizacija vzgaja kmetovalca, da začne svojo proizvodnjo preusmerjevati na kakovostno blago, ker vidi, da lahko za to blago doseže višje cene. Je torej standardizacija najboljše vzgojno sredstvo za izboljšanje kakovosti. Veliko prihrankov se dobi tudi s tem, ker je mogoče enotno standardizirano blago zavijati v enotne zavoje, zaboje itd.

Standardizacija je v prvi vrsti vprašanje organizacije. Kmetijske prodajne zadruge so navezane na standardiziranje blaga. Zadruga hočejo doseči kolikor mogoče velik izkupiček za proizvode svojih združnikov in istočasno pravično plačevati svoje člane. To poslednje je mogoče le, če se blago plačuje po kakovosti, to je pa mogoče le, če je blago natančno sortirano. Vpoštovati je treba še dejstvo, da je svetovni trg že zdavnaj prešel k standardiziranju in če se hočemo na njem uveljaviti, moramo iti po isti poti. Amerikanec Hibbard je rekel: »Najgotovješa pot, ki uniči zadrugo, je prodaja nesortiranega blaga.«

Ves potek standardizacije je sledeč: Prvič je treba ugotoviti in natančno dolo-

PODOMOVINI

Gospodinjaki tečaj.

(Radovljica.)

V nedeljo dne 30. t. m. bomo imeli zaključek in razstavo gospodinjanskega tečaja, ki ga v največje zadovoljstvo deklet vodil ga. Černetova in gđe. Milavčeva. Takoj za tem tečajem se vrši še drugi tečaj, za katerega se jih je tudi precej prijavilo.

Požar.

(Trata—Velesovo.)

Pogorela je hiša Mirkotu Bukovnik iz Adrgasa, občina Velesovo dne 22. novembra opoldne. Mirko si je letošnje leto s težavo pravil skupaj stanovanje, da si je hišo pozidal in kril z opeko. Saj je oče 8 otrok, zima pred durmi, pogorelo mu je pa vse. Potreben je pomoči. Zavarovan je za par tisoč dinarjev. Ogenj je nastal najbrž vsled nepravilnosti dimnika. Hvalavredno se je izkazalo tudi domače gasilno društvo, ki je bilo hitro na lice mesta.

Predavanje.

(Šmartno pri Kranju.)

V nedeljo 30. novembra bo v »Šmartinskem domu« zelo zanimivo in poučno predavanje o Egiptu in Palestini. Predaval bo znani hudomušni g. profesor Janko Mlakar, ki se je sam udeležil tega potovanja. Predavanje bo pojasnjevalo 80 slik. — Vabimo, da se zanimivega predavanja v obilnem številu udeležite, saj smo že g. župnika z zanimanjem poslušali v cerkvi, ko nam je govoril o tem potovanju. — Začetek popoldne ob 3. Vstopnina za odrasle 3 Din, za otroke 1 Din. Odbor Prosv. društva.

kmetijstvo bolj organiziralo, prešlo h kakovostni produkciji in tako zboljšalo svoje življenske pogoje ravno sedaj, ko se nahaja v tako težkem položaju.

Poroka dveh cerkvenih pevcev.

(Dob pri Domžalah.)

V nedeljo dne 23. t. m. sta se poročila v tukajšnji župni cerkvi, dva agilna člana našega cerkvenega pevskega zbora in sicer gospod V. Breznik z gđe. Minko Novakovo iz Vira. Na predvečer jima je pevski zbor pod vodstvom svojega pevov. g. A. Mazovnika priredil lepo podoknico, ter se tako izkazal hvaležnega njihovi gorečnosti in požrtvovalnosti do pevskega zbora. Na dan poroke, pa je njihov korak v svetišče pozdravil raz pevskega kora, pevski zbor, ob spremljevanju orgel.

Šmrtina nesreča in še kaj.

(Preddvor.)

Na skladišču lesne industrije g. Dolenca se je pripetila težka nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. V četrtek dne 20. t. m. so se na J. Koširja p. d. Štefeta, pos. iz Hotomaž, podrli težki plohi tako nesrečno, da je vsled poškodb nezavestno obležal na kraj nesreče je takoj prispel zdravnik dr. Valič, ki je nudil prvo pomoč, nakar so reveža odnesli na dom, a je že v petek težkim notranjim poškodbam podlegel. Zaljuoči ženi, sinovom in hčeram naše sožalje in pokoj njegovi duši. — V nedeljo dne 28. t. m. se je poročil 66 letni Matevž Šava z 69 letno Mičo Bohine. Sivolasemu paru želimo v zakonu še dolgo vrsto srečnih let. — Kat. prosv. društvo uprizori 7. in 8. decembra velezanimivo burko »Trojčki«, na kar že sedaj opozarjamo.

Dvajsetletnica šole.

(Zalog.)

Letos v decembru mine 20 let, odkar je bila izročena svojemu namenu ljudska šola v Zalogu pri L'ubljanu. Je lepo poslopje, ki dela čast tedanjemu krajevemu šolskemu odboru z gosp. Jakobom Dimnikom na čelu. Vendar izpremenjene razmere zelo nujno kličejo po novem šolskem poslopju, za katero se je že izjavil tako občinski od-

čiti standard, to je, za vsak proizvod določiti meje po kakovosti, velikosti, barvi itd. To seveda zahteva ogromno dela, predvsem pa studij tržnih razmer, kako bi se dala doseči najboljša cena. Nato pa seveda prihaja drugi del: praktična izvedba teh načel. Tu je potrebna kontrola predvsem zadrug. V nekaterih državah pa izvršuje kontrolo nad standardizacijo država.

Kakor so zadruge navezane na standardizacijo, tako si tudi ni mogoče misliti standardizacije brez dobro poslujočih prodajnih zadrug. Zadruge morajo pa imeti dobro trgovalsko vodstvo, nadalje morajo poskušati, da se čim bolj specializirajo. Privezati morajo člane k poslovanju z zadrugo s kolikor mogoče dolgoročnimi pogodbami in plačevati morajo proizvode tako, da ima član od njih vso korist. Seveda bo standardizacija slabo vplivala v začetku na one kmetovalce, ki ne izdelujejo kakovost. blaga, toda postali bodo prisiljeni k prehodu na kakovostno produkcijo.

Seveda nismo mogli s tem setavkom očrtati vseh dobrih in slabih strani standardizacije, pa tudi ne podati vsaj v malih obrisih popolne slike vseh vprašanj, ki pridejo pri standardizaciji v poštev. Poudariti pa moramo, da prednosti standardizacije ne leže toliko v znižanju produkcijskih stroškov, pač pa v zboljanju prodajne organizacije, v dosegi boljših in pravičnejših cen. Pa bo nadalje tudi prenehala neorganiziranost na trgu, ki tako veliko škoduje velikemu številu kmetijskih producentov. Pripomogla bo, da se bo

52

RAZNO

Ljudje z mogočnim glasom. Starogrški Homer piše o grškem borcu pred Trojo, imenovanem Stentor, ki je bil drugi Stentor, ki je bil drugi Stentor. Imenoval se je Miklos. Kadar je korakal na čelu stotnije, ga je bilo slišati v oddaljenejši ulice, ne oziraje se na cestni trušč. Priče trdijo, da so zmirom zvenketala okna, kadar je govoril Miklos z navadnim glasom v zaprti sobi. Če se je v družbi zasmeljal, je pognal pritisk zraka nihalo pri uri, če je stala.

V 59 letih. V letu 1980 — tako je izjavil ruski inženir Igor Sikorsky, graditelj brzih letal — bo postala svetovna obla premajhna. Letala bodo tedaj rezala ozračje s hitrostjo 560 do 700 milj, okrog 1000 kilometrov na uro. Človek bo lahko zajtrkoval v Njujorku, kosil v Švici in večerjal v Afriki. Ako Njujorčanu v polletnih mesecih prevroče

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

Ta beseda in zlasti naglas, s katerim je bila izrečena, me je ganila do solz: tako dolgo že nisem slišal sočutne besede.

»Ah, kako ste dobri!« sem viknil.

»Ti si dober, dober dečko si, vrlo srcece! Vidiš, pridejo trenutki v življenju, ko človek rad spozna te stvari in se uda ganotju. Kadar je vse prav, gre svojo pot, ne da bi preveč mislil na druge, toda kadar gre vse narobe, kadar čuti, da je na slabi poti, zlasti če je človek star in ne ve, kaj mu prinese jutrišnji dan, tedaj začuti potrebo, da se nasloni na tiste, ki ga obdajajo, in srečen je, da jih ima pri sebi. Ali se ti ne zdi res čudno, da se jaz naslanjam nate? In vendar je tako. In samo že s tem, da vidim, kako se ti orosijo oči, ko me poslušáš, se mi srce olajša. Zakaj, mali moj Remi, tudi jaz sem v skrbeh.

Šele kasneje, ko sem tudi sam ljubil druge, sem občutil in razumel resničnost teh besed.

»In žal,« je nadaljeval Vitalis, »se moramo ločiti vedno ravno v uri, ko bi se najrajši zblížali.«

»Toda,« sem ugovarjal boječe, »vi me vendar nečete zapustiti v Parizu?«

»Prav gotovo ne, nikakor te nočem zapustiti, veruj mi! Kaj pa bi počel čisto sam v Parizu, ubogi otrok? In potem si moraš pač tudi sam reči, da nimam pravice, te zapustiti. Tisti dan, ko te nisem hotel izročiti oskrbi one vrle gospe, ki je hotela zate skrbeti in te vzgojiti kot lastnega otroka, sem prevzel

dolžnost, te vzgojiti sam, kakor dobro le morem. K nesreči so mi okoliščine protivne. V tem trenutku ne morem ničesar storiti zate, in vidiš, zato mislim, da se morava ločiti, ne sicer za vedno, pač pa za nekaj mesecev, ker morava vsak sebe preživljati zadnje zimske mesece. Kaj naj počneva s četo, ki se je skrčila na Capija?«

Vitalis se je ustavil za trenutek in pobožal psa po glavi, rekoč:

»Tudi ti si dober pes; toda žal se na svetu ne živi le od dobrote; potrebna je pač za srečo onih, ki nas obdajajo, toda potrebna je še druga reč, katere pa žal nimamo. Kaj naj počneva z edinim Capijem? Kaj ne, da dobro razumeš, da sedaj ne moremo več igrati?«

»Res je.«

Fantolini bi se norčevali iz nas, jabolčne ogrizke bi metali na nas in niti dvajset soldov dohodkov ne bi prejeli dnevno; ali hočeš, naj živimo vsi trije od dvajsetih soldov, ki bi se pri deževnih dneh, pri snegu in pri mrazu skrčili na nič?«

»Toda moja harfa?«

»Če bi imel dva taka otroka kot si ti, bi mogoče še šlo, toda starček, kakor sem jaz, z otrokom tvojih let, ta je slaba. Se nisem namreč dovolj star za to. Če bi bil bolj zdelan, ali pa slep!... Toda k nesreči sem tak, kakršen sem, to se pravi, da nisem, da bi vzbujal sočutje. Če pa hočeš v Parizu vzbujati sočutje pri ljudeh, ki se jim mudi k njihovim poslom, moraš pač biti v zelo bednem položaju. In še se ne smeš sramovati, klicati na pomoč javno usmiljenje, in tega bi ne mogel nikdar; glej torej, na kaj sem se domislil in kaj sem odločil. Do konca zime te dam padronu, ki te bo zaposlil, da boš igral z drugimi otroci na harfo.«

bor, kakor tudi zaloški krajni šolski odbor. Občinski uprava pri D. M. v Poku si je sicer naložila že ogromne žrtve za novo šolo v središčni fari, pa tudi z novim občinskim domom, ki bosta blagoslovljena te dni. Vendar smo prepričani, da smo merodajnim gospodom vsi občinari enako pri srcu in zato upamo, da bodo naši vrli vodilni občinski moške kaj kmalu našli smelost pa tudi sredstva, da dajo tudi Zalogu, Sp. Kašlju in Počgradu nujno potrebno novo šolsko poslopje.

Slaba reklama.

(Iz Savelj.)

Pred mesecem je vložil g. Franc Sušteršič upravni tožbo proti »Strojni zadrugi« v Savljah radi ugotovitve neveljavnosti sklepa načelnstva o njegovi izključitvi iz zadruge. Tožbo je te dni začasno umaknil, ker je bil radi neke formalnosti popoln uspeh dvomljiv. Okrajno sodišče v Ljubljani je 17. t. m. obvestilo vse povabljenе priče, da se razpisana razprava ne bo vršila 22. t. m. Obvestila so vse priče (tudi podpisani) prejele že 19. t. m. 21. t. m. pa je načelnik »Strojne zadruge« glede umaknitve tožbe po g. Sušteršiču, napisal na objavo desko, katero je obesil na zadružno shrambo med drugim tudi slediče nerodnosti: g. Sušteršič je priznal veljavnost svojega izključitvenega sklepa in sklepa o obneženju zboru in načelnstva in. Kategorično pribijem ni res, da bi g. Sušteršič priznal veljavnost svojega izključitvenega sklepa; ni res, da bi priznal veljavnost sklepa o obneženju zboru in načelnstva. Res pa je, da je načelnik posvedočil v zapisnik o občnem zboru z 2. XI. 1929, da je občeni zbor soglasno potrdil izključitev sedmih članov, sodišče pa je ugotovilo v prvi in drugi stopnji, da načelnik sploh ni dal takega predloga na glasovanje. Zakaj pa je načelnstvo letos julija meseca sklicalo izredni občeni zbor, kar pa ni objavilo na deski na zadružni shrambi, ter za občeni zbor ni drugi vedel, nega samo najozi prijatelji načelnika ter je na dnevnem redu bilo glasovanje o izključitvi sedmih članov. S tem je načelnstvo samo priznalo

neveljavnost zapisnika o občnem zboru. In to naj bi sedaj priznal g. Sušteršič! Mislim, da ni takih tepeev v Savljah, da bi to verjeli. — 22. in 23. t. m. pa visi na isicem kraju objavana deska, kjer sporoča načelnstvo, da na moje dopise v »Domoljubu« ne bo odgovarjalo in pošiljalo popravke, podpisani pa se bom moral zagovarjati pred sodiščem. Čudno, jaz sem že vsak dan pričakoval poziva na sodišče, kjer je načelnik že več kot mesecem dni rekel, da me nise dohtarje. Pribijem še enkrat: Kar sem pisal — in bom še — v »Domoljubu« je vse resnično, navedeno iz sodnih aktov in potrjeno s številnimi pričami. Pred sodiščem nimamo bojazni. Saj ni dolgo od tega, kar je ministrski predsednik g. Živkovič rekel, da se sme javno pisati o resnični nerodnosti, katero zagreše država ali avtonomni uradniki. Mislim, da načelnstvo zadržuje tu ni izveto. — Nam se zdi čudno, da načelnstvo »Strojne zadruge« polaga več važnosti na malenkosti, jih približuje javno na razglasni deski, razglas o občnem zboru julija meseca pa je nabilo glasov in stanovanju načelnika. Ali načelnstvo misli da člani tega ne znajo pravilno tolmačiti. Kolikor mi je znano mnenje članov »Strojne zadruge«, dela načelnstvo bore klaverno reklamo zase. Člani »Strojne zadruge« tranejo pristopajo v »Kmetijsko strojno zadrugo«. To je ves uspeh takih-le razglasov, ki visijo te dni na shrambi »Strojne zadruge«.

Stoletni jubilej.

(Dolenja vas pri Ribnici.)

Fara Dolenja vas pri Ribnici je v nedeljo praznovala lep jubilej: stoletnico pozidave in posvečenja svoje farne cerkve in stoletnico ustanovitve župnije. Na predvečer je slovesno zvonjenje in umetna razsvetljava cerkve obrnila pozornost cele ribniške doline v Dolenjo vas, Domači g. župnik, bivši državni poslanec K. Skulji, je vernikom v cerkvi v lepem govoru pojasnil pomen važnega dogodka. V nedeljo jutraj je uradnik g. Košiček govoril možem in ženam, ob 10 pa ribniški dekan g. A. Skubie, ki je v znanstveno dovršenem govorn orisal predzgodovino in pa ustanovitev župnije. Obnemem je izvršil tudi blagoslov novih slik v cer-

kvi, ki so jih poleg nad vse posrebene ornamenti, ke izvršili mladi umetniki Plečnikove in Meštrovičeve šole. Popoldne po litanijah se je vršilo v Društvenem domu ob obilni udeležbi občinstva dobro uspešno prosvetno zborovanje. Izkazalo se je, da je Dom za take prireditve premajhen, kajti ljudje so morali pri oknih in vratih stoje poslušati vsa vse zanimiva izvajanja g. urednika Terseglava, ki je govoril o velikem pomenu katoliške fane za ljudstvo, tako v verskem, kakor tudi v kulturnem, gospodarskem in socialnem oziru. Urednik g. Košiček je govoril o temeljih krščanske izobrazbe. Cestitati moramo Dolenjevaščanom in njihovim priljubljenemu župniku g. svetniku Skulju na lepo uspelem jubileju.

Nekaj k novicam.

(Iz Dobruča.)

Pretekli teden se je eden oglasil iz Dobruča v »Domoljubu«. Prav tako, da svet izve, v kakšnih okoliščinah živimo, da ne v pravi dobihi. — Ali nekaj moram pripomniti radi šole na »Trzinu« v Sevcih.

Ne vem, ali je pošiljatelj omenjenega dopisa radi te šole mislil resno ali se je hotel le malo pošaliti iz nje. Skoro gotovo bo to le šala, ker to se smo ob sebi razume, da šola na »Trzinu« ne bo, kot ne bo kraj Maljazevo kraljestva. Tej šoli na »Trzinu« bo tudi še sedemkrat zrastle brada okoli mize, predno bo zgrajena. Šola, če se bo zidala, se bo zidala pri cesti, že itak bodo veliki stroški, ki bi bili pa pri gradnji v Sevcih za en del še večji. Deluje s pametjo, ker stiška za denar je čedalje večja.

To in ono.

(St. Peter pri Novem mestu.)

Hitro je pošla ljubezen o'ama dvema, ki sta se tu poročila 10. nov., a je bila 6 dni kasneje za konec njune zakonske skupnosti. Šlo zila sta kot hlapec in dekla pri eni trkajskih graščini. Ko bi bil moral moč odpeljati svojo izvoljenko v svoj domači kraj tja gori na avstrijsko mejo, je izginil neznanu kam. Pri tako resni zadevi, kakor je zakon, je treba pač v premešleka in manj napačne ljubezni pred zakonom. — Zakonska Furman sta šla 8. nov. na

Ko je govoril o moji harli, pač nisem bil mislil na takšen zaključek.

Vitalis mi ni dal časa, da bi ga prekinil.

»Jaz« je nadaljeval, »bom poučeval goši in harlo. Poznan sem v Parizu, kjer sem ostal že večkrat in odkoder sem prišel v tvojo vas: le prositi mi je treba, pa dobim več učencev, kot jih zmorem. Živeča bova lahko, vendar vsak zase. Medtem, ko bom učil, bom zaposlen še s poukom dveh psov, ki naj nadomestita Zerbina in Dolceo. Pospešil bom njihov pouk, in spomladi, mali moj Remi, bova šla oba na pot in se ne bova več ločila, zakaj usoda ni vedno nemila onim, ki imajo pogum za borbo. Za sedaj le prosim te, da si pogumen in vdan v usodo. Pozneje se bodo reči obrnile na bolje: prebiti moramo le kratek čas. Spomladi pa bova zopet pričela s svobodnim življenjem. Vodil te bom v Nemčijo in v Anglijo. Glej, rasteš in tvoj duh še odpira. Mnogo te bom naučil in napravil bom iz tebe moža. Tako sem obljubil gospe Milliganovi. Izpolnil bom svojo obljubo. Na potovanjih sem te že začel učiti angleščine: znanje francoščine in italijanščine je že nekaj za otroka v tvoji starosti; in vrhu tega si tudi možan. Boš videl, mali moj Remi, boš videl, da še ni vse izgubljeno.«

Ta načrt je mogoče najbolj odgovarjal našemu tedanjemu položaju. In če sedaj nanj mislim, moram priznati, da je storil moj gospodar vse mogoče, da bi našel izhod iz njega. A človek misli v prvem hipu drugače kot po resnem preudarku.

Na pohodih preko vasi in mest sem srečal več teh »padronov«, ki so tukaj in tam najete otroke gonili s palico.

V ničemer niso bili podobni Vitalisu, zakaj bili

so trdi, krivični, oblastni, pijani, polni psov in surovosti in vedno so imeli dvignjeno palico.

Gospodar me je prosil poguma in udanosti in hotel sem ga ubogati in ga ne žalostiti.

Sicer pa ni več stal ob moji strani in kakor da bi se bal mojega odgovora, katerega je pričakoval, je zopet pričel hoditi nekaj korakov pred menoj.

Sel sem za njim in kmalu smo prišli do neke reke, katero smo prekorščili po tako blatnem mostu, kakor ga doslej še nikoli nisem videl; kakor ogljen prah čru sneg je pokrival cesto s premikajočo se plastjo, v katero sva se udirala do gležnjev.

Na koncu tega mosta je bila vas z ozkimi ulicami, za vasjo se je pričevala dežela, vendar pa ta dežela ni bila napolnjena z ubožnimi hišami.

Na cesti so si neprestano sledili in se križali vozovi. Približal sem se Vitalisu in korakal na njegovi desnici, Capi pa nama je čekal za petami.

Kmalu je nehala dežela in prišli smo v cesto, katere konca nisva videla; na vsaki strani in v daljavi so stale hiše, toda ubožne in zamazane ter dosti grše kot tiste v Bordeauxu.

Od mesta do mesta je bil sneg nakupičen, in na te črne in trde kupe so metali ljudje pepel, gnilo sočivje in vsakovrstne smeti; zrak je bil poln smrdljivih vzduhov in vsak trenutek so vozili mimo težki vozovi, katerih se je sem ter tja idoče občinstvo izogibalo z veliko spretnostjo in ne da bi jim bilo zanje kaj mari.

»Kje pa smo?« sem vprašal Vitalisa.

»V Parizu, dečko moj.«

»V Parizu? ...«

Kje so vendar tiste moje hiše iz marmorja?

Kie so tisti moji v svilo odeti ljudje?

doma, bo napravil enodnevni polet na severni tečaj in se ohladil. Z selezničo in ladjo bo potoval malokdo. Ves promet se bo vršil po zraku. Opravljali ga bodo velikanski zrakoplovi in letala. Kdor bo šel na poročno potovanje, bo napravil polet okrog sveta, ki bo trajal 4 do 5 dni. Tako ruski inženir. Upamo, da bodo ljudje v 50 letih tudi bolj dobri in človekoljubni kakor danes.

Strojna puška za vse. Na angleških strelskih preizkušajo te dni strojnico, ki bo to grozno orozje še veliko bolj razširila. Gre za na švedskem izumljeno »Madsen puško«, ki mi teža od navadne infanterijske puške in jo lahko prenaša le en mož ter z njo tudi strelja. Pri preizkušanju na strelšču v Veily na Angleškem so streljali iz iznajdbe najpoprej kakor iz navadne vojaške puške s 30 strelci v 10 sekundah. Ko so položili orožje na podstavek, kakor za strojno puško, se je pomnožila hitrost izstrela na 300 strelcev v eni minuti.

Shodnica v Kafarnamu. Kafarnamu, majhno mesto na obali Genezaretskega jezera, je bil najljubši Odrisenikov

dnino. Svojo poldrugo leto staro hčerko in štiritletnega sinčka, pa sta izročila za čez dan v varstvo sosedi. M. F. Ta pa tudi ni strpela cel dan doma. Ko je odšla v hosto po drva, je položila punčko na svojo posteljo, fantka je pustila v sobi ter vezna vrata za seboj zaklenila. Fantek pa, ne bodi len, si poišče žveplenk, vzame z ležišča slame ter zakuri pod posteljo. Seveda je bila postelja z otrokom vred v trenutku v plamenu. K sreči so pravočasno zapazili ogenj da ni zgorela vsa hiša. Fantek si je rešil življenje s tem, da se je umaknil v vežo. — Zloba tudi pred revščino nima ozira. Neki delavec iz Zagrada je prodal za skromno vsoto svojo bajtico, V noči od 8. na 9. nov. je prišlo nadenjen več stepuhov, zahtevajoč od njega denar. Ker mu kupec še ni bil izplačal kupnine, so morali roparski nočni gostje oditi praznih rok. Za spomin so prstili može nekaj ran, ženi pa nekaj težkih udarcev. — V našem katoliškem prosvetnem društvu je imel na Martinovo nedeljo domači g. župnik predavanje o izseljeništvu. S tem se je začelo v društvu delo za zimsko sezono. Po zanimivem predavanju se je vršil društveni občini zbor, na katerem se je ugotovilo, da je društvo žal zašlo precej v mrtvilo. Knjižnica je še dosti dobro poslovala in tudi predavanje je bilo še precej, a predstave nismo imeli več kot poldrugo leto nobene. Ko pred leti še nismo imeli »Doma«, smo igrali po podih in pod kozočeh. Danes pa, ko imamo lepo društveno dvorano bi skoraj pozabili, da je v taisti tudi gledališki oder. Ljudje si žele vsaj par predstav na leto. Igralec ne manjka dobre volje, manjka nam le človeka, ki bi se hotel za igre zavzeti. No, morda se bomo pa le premaknili po zimi s te mrtve točke...

Beseda fantom.

(Dol. Pirošica — Cerklje ob Krki.)

Dne 16. nov. t. l. okrog 13 ure se pripeljeta na kolesih mirno v vas Dol. Pirošica Jan. Vintar in Jan. Kodrič oba iz Gornje Pirošice, in v vasi Dol. Pirošice ju čakata dva s koli oborožena: J. K., pos. sin in M. G., del. sin, oba iz Dol. Pirošice. Ko Janez Vintar privozi po cesti do njiju, sta ga napadla od dveh strani J. K. in M. G. Janez Vintar je dobil težke poškodbe. Na-

padalca sta stara šele 17 let. Kaj pa imamo vendar od tega, če se sovražimo? Starši! Prekrite svojim sinovom poštenega berila in poštene zabave, saj se vam ne zdi škoda denarja dati za to, kar bi koristilo vašim fantom v duševnem in telesnem oziru. Kajti, ako se vi ne boste za svoje otroke brigali, se tudi otroci ne bodo za vas, ko boste potrebni. Fantelj knjigo v roke posebno »Knjigo o lepem vedenju«, auf biks naj bo doma na peči, pozabljen za vselej, barabstvo in sovražstvo naj prenehata, le fantovski ponos, pošteno srce in ljubezen do bližnjega naj navdaja vsakega slovenskega fanta, da ne bo slovenski narod razupit kot narod pretopavec in pljanec, pač pa narod poštenjakov. njakov.

Naše težave.

(Laški okraj.)

Dne 11. novembra se je vršil v Laškem običajen Martinov sejem. Kmetje živinorejci so prignali okrog 500 glav živine, med temi so bili večinoma težki voli. Kmetje so se pobrigali, da so lepo zredili živino. Kupčija je bila na sejnu prav slaba, kupecv ni bilo prav nič. Tudi obrtniki so pripeljali ogromne množine blaga, obleke in čevljev, toda ker kmetje niso prodali živine, tudi niso mogli kupovati najpotrebnejših reči za zimo. Resničen je pregovor: ako kmet nima denarja, ga nima nihče. Kmetje in obrtniki smo v zadregu, kje bomo dobili denar, da plačamo davke in kupimo najpotrebnejšo obleko za zimo. Treba bo misliti zopet na to, da bo kmet doma prideloval obleko, kot nekdanj; sicer bo pel boben kot nekdanj. Ljudstvo, posebno kmet in obrtnik, se je začelo pogrezati v revščino. Davki vedno večji, potrebščine ki jih mora kupovati naš kmet vedno v isti ceni kot prej, a pridelki ki jih prodaja naš kmet, pa v ceni padajo, oziroma se ne dajo prodati. Meso pa je vedno po isti ceni pri mesarjih kot je bilo prej, akoravno so cene padle za 2 Din žive teže pri živini, mesarji se izgovarjajo na majhen konzum mesa, na velike davke in nizko ceno govejih kož. Seveda čevlji imajo isto ceno kot prej. Za našega kmeta se pričenjajo žalostni časi. Edino kar nas tolaži je to, da je bila dobra letina.

Belokranjski kotiček.

Kot da bi se pri nas nič novega ne zgodilo, tako molčimo, pa vendar je dosti novic — le na veliki zvon jih ne maramo obešati! Skromni smo, kot moramo biti!

Kuluk: To vam je že ena novica. Saj znate — ali pa tudi še ne, ker ste bolj proti severu — kaj je to: kuluk. Kdor še ne ve, naj stopi dol k nam, pa bo videl »kulukarje« in bo vedel kaj je kuluk. Polna cesta jih je, ki vozijo in kopljejo in grabejo in tolčejo, kakor pač veli komanda.

Gori pa tega nimate, tako se modruje tu vseprek. Pa bo menda že res tako! Imajo pač drugega bana, je že tako prav! Vele sosedov stric, le to jim prav ne gre v glavo, zakaj morajo še vseeno plačati cestne doklade za hanske ceste, ki jih bomo zdaj sami vzdrževali! Doklade značajo 42 odstotkov.

Še enkrat ceste. Pri nas veže, da se mora ob vseh cestah 5 m na vsako stran izsekati gozd in drugo drevje — razen sadnega. Nemara da je ta stvar res koristna za ceste, ki so bo bolj osušila, toda gozda se pa marsikomu prav škoda zdi in ga tudi je!

Ali je mar tudi v vaši banovini tak predpis? Čujemo, da ne!

Poslušal sem ga... Ni še dolgo tega... Govoril je mož po imenu »suh« po postavi visok in koščev — morda uganete kdo je bil? Po poklicu je pa profesor in »njega« dni tudi politič — izvrsten mož!

Toda žal, je v Belokranjini le malo tistih, ki so ga čuli — ker je premalo radioaparator! Toda škoda, da ga ni čula vsa Belokranjina. Lepo je povedal, o tej lepi Belokranjini, tako lepo, da je bilo do solz...

Škoda, da imamo premalo aparator! Človek iz radia marsikaj vzel!

Leta 1922 je bilo v Ameriki samo 60 tisoč radio aparator, danes, po osmih letih jih imajo že nad deset milijonov. Računajo, da je tam okoli 50 milijonov radio poslušalcev, skoraj pol Amerike.

53

kraj. Tam je Jezus naredil mnogo čudežev, po Genezaretskem jezeru se je vozil in na njem je pomiril vihar ter privedil obilni ribji lov. V teku stoletij po Jezusovi smrti pa so mesto porušili in prebivalstvo ga je zapustilo, tako da ni ostal od njega več niti sled. Dolgo niti kraj ni bil znan, kje je stalo. Leta 1905. je nemško vzhodno društvo pričelo preiskovati. Začeto delo so nadaljevali frančiškani, ki so dosegli tudi uspeh. Odkrili so namreč shodnico, v katero je zahajal Jezus in v kateri je tolikokrat učil.

Kadar joče, se smeje... V mestu Bordeaux (izg. Bordó) na Francoskem živijo gospodična, ki je napravila zdravnikom že mnogo preglavic. Kadar joče in zalivajo njena lica potoki bridkih solza, se njene oči smejejo kakor v največjem veselju; kadar se pa smeje, izražajo njene oči najglobljejo tužo. Zdravniki menijo, da so nekateri živci na obrazu »zamenjani«.

Moža, ki sta si pustila vzeti največ krvi. So nekateri boleznin in krvavljenja, ko rabi bolnik, da se poživi, kri drugoga. V takih slučajih si pustil kak

Kako grda je bila vendar resničnost in kako revna!

Torej to je tisti Pariz, po katerem sem tako živo hrepenel!

Torej tukaj naj preživim zimo in ločen od Vitalisa in ločen od Capija!

Skoro smo stali v popolnoma bednem okraju: med visokimi in črnimi hišami je sredi ulice teknel zamrznjen potok in ne da bi se zmenili za smrdljivo vodo, ki jo je prinašal, je stopicala množica ljudi po umazanem tlaku. V številnih krčmah so popivali moški in ženske stoje pred točilnimi mizami, obitimi s kositrno pločevino, in glasno kričali.

Na vogalu neke hiše sem čital ime lourcinjske ulice.

Vitalis, ki je očitno vedel, kam gre, je mirno razmaknil gručo, ki so mu bile na poti, jaz sem šel tik za njim.

Pazi, da me ne zgubiš iz oči! me je opozoril.

Toda to pozorilo je bilo nepotrebno, zakaj hodil sem mu za petami in za večjo varnost sem se ga oprijemal z eno roko za jopič.

Ko sva prekoračila veliko dvorišče in vežo, sva prišla v prostor, ki je sličil temnemu in zelenkastemu vodnjaku, kamor gotovo solnce še nikdar ni prodrlo.

Ta kraj je bil grši in strahotnejši kot vse, kar sem bil do sedaj videl.

»Ali je Garfoli doma?« je vprašal Vitalis moža, ki je obešal cunje k steni in si pri tem svetil s svetiljko.

»Ne vem, pojdite sami gor; saj veste kako, na koncu stopnic, sprednja vrata.«

»Garfoli je namreč tisti padrone, o katerem sem ti pravil,« mi je rekel in stopal navzgor po stopnicah, ki so bile prikrite z zemeljsko skorjo in opolzke.

kakor da bi bile izklesane iz vlažne glince; »tukaj stanuje.«

Ulica, hiša in stopnice niso pripomogle k temu, da bi mi dvignili srce. Kakšen bo pač gospodar?

Stopnice so imele štiri nadstropja; ne da bi potrkal, je porinil Vitalis vrata, ki so bila na koncu hodnika in stali smo v prostrani, škedenju podobni sobi. V sredini velik prazen prostor, okoli pa kakih dvanajst postelj. Stene in strop so bili nedoločljive barve; nekoč so bili beli, toda dim, prah in vsake vrste nesnaga so počrnili mavec, ki je bil mestoma odbit ali pa preluknjan; tukaj je bila z ogljem narisana glava in zraven zopet izdolbene cvetlice in ptiči.

»Garfoli,« je rekel pri vstopu Vitalis, »ali tičite v kakem kotu? Nikogar ne vidim; prosim vas, oglasite se vendar! Vitalis govori z vami!«

Res je bila videti soba prazna, vsaj kolikor se je dalo presoditi po svetlobi, ki jo je metala na steno obešena svetilka, toda na besede mojega gospodarja je odgovoril slaboten in bolesten otroški glas:

»Gospoda Garfolija ni doma, vrne se šele čez dve uri.«

V istem času se nam je prikazal tisti, ki nam je odgovoril. Bil je deček, star kakih deset let; prišepal je k nama in tako živo me je osupnila njegova čudna postava, da ga vidim še danes pred seboj; bil je tako rekoč brez telesa, videti je bilo, da je njegova debela in nesorazmerno velika glava neposredno postavljena na njegove noge, kot v tistih smešnih slikah, ki so bile v modi pred nekolikimi leti; glava je globoko izražala bolelost in milino, vdanost v oče in obup v obličju. Ker je bil tako raščen, sicer ni mogel biti lep, vendar je privlačeval nase pogled in ga je pridržal zaradi simpatije in dražesti izrazitih ustnic in velikih oči, ki so bile mokre in nežne kot vri psu.

Radio.

Radio-program od 27. novembra do 4. decembra.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Radio-orkester. — 22.00 Poročila in časovna napoved.

Cetrtak, 27. novembra. 17.30 Ološka ura. — 18.00 Koncert zbora mestne ženske realne gimnazije. — 18.30 Gimnastična ura. — 19.00 Srbohrvaščina. — 19.30 Geologija naše zemlje. — 20.00 Prenos opere »Standa dudak« z Dunaja.

Petek, 28. novembra. 18.30 Fritjof Nansen. — 19.00 Francoščina. — 19.30 Gospodinjska ura. — 20.00 Vstlečova ura, od Radio-orkestra.

Sobota, 29. novembra. 17.30 Plošče. — 18.00 V dolini gradov. — 18.30 Radio-orkester. — 19.30 Angličščina. — 20.00 Filmska kultura. — 20.30 Pevski Auet; Slovenske narodne pesmi; gđ. A. Meze in gospa Golobova. Harmonika solo g. Žakuša.

Nedelja, 30. novembra. 8.00 Živnozdravstvu. — 8.45 Tuberkuloza otrok. — 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 Versko predavanje. — 10.20 O ovrzanskem gospodarskem življenju. — 10.45 Šah. — 11.00 Radio-orkester. — 15.00 Kmetijska žena. — 15.30 Plošče. — 16.00 Humoristično igrivo. — 16.30 Duet gitarne in kitara. — 17.00 Ljudska igrata: Kjer je ljubezen — tam je Bog. — 20.00 III. Sonatni večer (prof. Jeraj — violina, dr. Svava — klavir). — 21.00 Jugoslovanska glasba od Radio-orkestra.

Ponedeljek, 1. decembra. 11.00 Slavnostna akademija v proslavo Ujedinjenja (dalje kot v delavnikih). — 18.30 Italijanščina. — 19.00 Poljščina. — 19.30 Higijenska ura. — 20.00 Vidiv sokolske vzgoje na mladino. — 20.30 Prenos iz Beograda: 1. Koncert beograjskega kvarteta. 2. Koncert akademskega pevskega društva »Obilice«. 3. »Zulumčar«, muzikalna drama v 3. dejanjih.

Torek, 2. decembra. 18.30 Mladinska ura. — 19.00 Nemščina. — 19.30 Nekateri pomisleki glede ustanavljanja proizvajalnih organizacij. — 20.00 Annotepi Marijana Rusa. — 20.45 Citrasti tercet »Vesna«.

Sreda, 3. decembra. Opoljšanski program od poldne. 18.30 Literarna ura. — 19.00 Ruščina. — 19.30 Poglavje iz sociogeografije. — 20.00 Prenos iz Prage: Koncert češke filharmonije.

NAZNANILA.

n Katoliško prosvetno društvo na Dobravi priredi v nedeljo 30. nov. ob 20. gledališko predstavo »Dekle z biseric, igrokaz v petih dejanjih s petjem. Režira: Zajec. Prijatelji dramatične občine vabljene.

n Katoliško prosvetno društvo v Hrušici priredi v petek dne 3. decembra ob 7 uri zvečer Miklavžev večer v društvenem domu v Hrušici. Darila se sprejemajo ob 6. zvečer. Vjudno vabi odbor.

n Kat. prosvetno društvo v Ratečah pri Škofji Loki uprizaro 30. nov. ob 15. dramo v petih dejanjih »Kovarstvo in ljubezen«. Vsi vjudno vabljene!

n Odsek za reje kancev Kmetijske družbe v Ljubljani — uuznanja, da priredi v dneh 30. nov. in 1. in 2. dec. 1930. razstavo kancev v Kranju, v prostorih gostilne Petra Mayer, Vstopnina 2 Din.

Nove knjige.

M. Huzar: Domači vrt. Praktična navodila, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Pojasnjeno s 102 podobama in 2 barvnimi slikama. Druga predelana in posplošena izdaja. — Ljubljana 1931. Založila Jugoslovanska knjigarna. — Kako nujno potrebno nam je kratko, a zato vendarle izčrpano in vsestransko uporabno delo višjega sadjarskega nadzorika M. Huzarja o negi domačega vrta, dokazuje že dejstvo, da je knjiga doživela v razmeroma kratkem času drugi tisk. — Nova izdaja se odlikuje v vrakem pogledu: vsebinsko je temeljito razširjena in izpopolnjena, podob je kar 33 več nego v prvi izdaji, ako sploh ne štejemo obeh barvnih slik; papir je izvrstno in vsa zunanja oprema knjige je trpečnejša, tako da smo skratka lahko ponosni, da jo imamo. — Po uvodnih besedah, pri katerih je važno poglavje: Temeljni pojmi o življenju rastlin, je razvrščena tvarina na dva dela: Splošno vrtnarstvo, ki obsega poglavja o uredbi domačega vrta, o pripravi zemlje in gnojenju ter o glavnih vrtnarskih delih; Posebno vrtnarstvo s poglavji o zelenjadstvu (po-

sebno močno razširjeno in izpopolnjeno v novi izdaji), o sadnem drevju na domačem vrtu, o okrasitvi vrta, o gojitvi sobnih rastlin ali lončnic ter o vrtnarskih opravilih v posameznih mesecih. — Knjiga obsega 234 strani velike oblike ter velja broširana 42 Din, v celo platno vezana 54 Din. — Naroča se v Jugoslovanski knjigaru na Ljubljani.

Pierre l'Ermite:

Kino smo dobili ...

— Kino smo dobili ...

Te besede so šle po vasi ves teden od vrat do vrat.

— V nedeljo po večernicah bo kino, . . . kakor je rekel gospod župnik.

O tem dogodku so se navdušeno pogovarjali fantje in dekleta, ki so imeli na hrbtu potne torbe, roke pa so tiščale v žepu, ker je prek ravni brila mrzla sapa.

— Najprej povej, kje bo kino?

— V grajskem hlevu.

— Zdaj mi pa povej, kaj so »večernice«?

— Večernice? Ne veš, kaj so večernice?

— Ne! A ti, veš?

— Kako ne bi vedel! . . . Večernice so večerna maša . . .

— Ali je treba kaj plačati?

— Mislim, da ne.

— Taka je torej ta reč! . . .

In pogovor se nadaljuje . . .

Res, prihodnje nedelje bo v zapuščenih vasi prva kino predstava.

Kljub vsej utrujenosti bi raje šel z Vitalisem, toda bil sem navajen ubogati, kadar je zaukazal; ostal sem torej.

Ko mi bilo več slišati na stopnicah šuma težkih korakov mojega gospodarja, se je otrok, ki je prisluškoval pri vratih, obrnil k meni.

»Ali ste rojak?« me je vprašal Italijansko.

Odkar sem bil pri Vitalisu, sem se priučil zažlostno italijanščini, da sem razumel skoro vse, kar se je govorilo v tem jeziku, vendar ga še nisem govoril dovolj gladko, da bi se ga rad poslužil.

»Ne«, sem odgovoril francosko.

»Ali veš gotovo, da bo v dveh urah tukaj?« je vprašal Vitalis.

»Prav gotovo, gospod; takrat je čas za obed in nikdar drug ne deli obeda nego on.«

»No dobro, če pride prej, reci mi, da se vrne Vitalis v dveh urah.«

»V dveh urah, da, gospod.«

Pripravil sem se, da bi šel za svojim gospodarjem, ko me je le-ta ustavil.

»Ostani tukaj,« je rekel, »odpočil si boš!«

»Zagotavljam te, da se vrnem.«

»Ah!« je rekel žalostno, upirajoč vame svoje velike oči, »tem slabše, tako rad bi imel, da ste rojak.«

»Iz katerega kraja?«

»Iz Luce-a; tako bi mi lahko od tam kaj povedali.«

»Francoz sem.«

»Ah! Tem boljše!«

»Kaj imate rajši Francoze kot Italijane?«

»Ne, in nisem rekel zase tem boljše, nego za vas; če ste namreč Italijan, bi prišli sem bržkone v službo gospoda Garofolija; in ne morem reči tem bolje tistim, ki vstopijo v službo k gospodu padronu.«

Te besede seveda niso bile pomirjevalnega značaja.

»Ali je hudoben?«

Otrok ni odgovoril na to neposredno vprašanje, toda pogled, ki ga je uprl vame, je bil strašno zgovoren. Potem pa, kakor da ne bi hotel nadaljevati pogovora o tem predmetu, mi je obrnil hrbet in krenil proti velikemu ognjišču, ki je stalo v kotu.

Prijeten ogenj iz lesa in poruševin je gorel v tem ognjišču in na ognju je kipel velik železen lonec — — —

Približal sem se tedaj ognjišču, da se ogrejem, in videl sem, da je imel lonec neko posebnost, ki jo izpočetka nisem opazil. Iz lonca namreč se je dvigala tenka cev, po kateri je odhajala para, pokrov pa je bil pritrjen na lonec na eni strani s sklepnim tečajem, na drugi pa s ključavnico.

Uvidel sem, da ne smem staviti radovednih vprašanj glede Garofolija, a po loncu? — — —

»Čemu neki je zaklenjen s ključavnico?«

»Da si ne morem vzeti skodelice juhe. Jaz namreč moram skuhati juho, pa gospodar mi ne zaupa.« Nehote sem se moral zasmejati.

»Vi se še smejete?« je nadaljeval otožno, »ker mislite, da sem sladkosnedež. Na mojem mestu bi bili mogoče navno taki. Res, da nisem sladkosnedež, pač pa sem ves izstradan, in vonj juhe, ki izhaja iz te cevi, me še krutejše spominja na glad.«

»Gospod Garofoli vas torej pusti umirati od gladi?«

»Če boste vstopili v njegovo službo, boste zvedeli, da človek ne umre od gladi, le trpi radi njega. Zlasti jaz, ker to je moja kazen.«

»Kazen! Umirati od lakote!«

»Tako je; sicer pa vam to lahko povem; če postane Garofoli vaš gospodar, vam bo moj vzgled lahko v svarilo. Garofoli je moj stric in vzem je k sebi iz umiljenja. Moram vam namreč povedati, da je moja

močnejši odpreti žilo na roki, odkoder napeljejo njegovo kri v žile krvi nujno potrebnega. Na ta način si je pustil vzeti njujorški delavec v lukj Kane tekem let 45 litrov krvi. Njujorčana je prekosil Francoz Briez, kateremu so vzeli tekem 3 let, in sicer 251 krat — 65 litrov krvi.

Ej, piščalk Ameriški tihotapci z alkoholom so prišli na prav posebno misel, kako ukantiti budno policijo. Na raznih točkah obrežja so postavili hrezičice oddajne postaje. Vse te postaje so oniden poslate v svet brozjavko SOS (to brozjavko oddajajo potapljašče se ladje), češ, da se potaplja jahta (razkošna zaborna ladja) njujorškega župana Walkerja. Val obrežni stražni čolni so hiteli na pomoč županu v nesreči. Medtem so pa tihotapci mirno zložili svoje blago na obal.

Koliko se izda v Ameriki za reklamo. V letu 1929. je industrija in trgovina v Združenih državah severoameriških izdala za reklamo 565 milijonov dolarjev. Od tega ogromnega zneska odpade 206 milijonov na oglasno reklamo, 403 milijoni na plakatiranje in 17 milijonov na radio reklamo.

Gospod župnik, ki se je razvedil v neki pariški družini, je dobil v ponedeljek od načelnika bližnjega kolodvora naznailo, da je prišel velik zaboj na njegovo ime.

V zaboju je bil aparat in trije filmi. Urno je bil zaprežen stari Sultan in s dvema hlapcema se je odpravil župnik po pošiljate.

Cez dobro uro so pripeljali v vas skrbno zaviti in povezan zaboj. Vse je napeto pričakovalo.

— Pravijo, da je to strojna puška! je vzkliknila Milka.

— Da, strojnica za pobijanje hudiča! odgovori župnik.

Kam ga bodo postavili, so se bili že prej domenili.

Neki razumen bogataš je za to podaril star konjski hlev v gradu. Tu bo dovolil prostora za vso vas. Nekaj delavnih kmečkih deklet je prijelo za delo: hlev so pometle, ga pobelile in okrasile, da je treh dneh postal veličastna dvorana.

Pripeljali so še harmonij. Film brez godbe je namreč kakor dan brez sonca ali ptič brez peruti.

Postavili so tudi klopi.

Potem so nabili razglas:

— Župnik vabi vse svoje župljane k prvi predstavi »Zubreda kina«. Igrali se bodo trije novi filmi. Vstop prost. Povejte drug drugemu.

In preteklo nedeljo je bil slaven dan. Pri glavni masi je bilo že dosti več

ljudi. Pri večernicah je bilo osemnajst ljudi. Toliko jih še ni bilo.

Pred vrati kina je stala pa kar vsa vas.

Prve so bile seveda ženske. Same ženske! Bilo jih je brez števila. Od vseh krajev so prišle; nekatere peš, druge na vozovih ali celo s kolesi. Bilo jih je majhnih in velikih in tudi ponosnih, katere vidi župnik le včasih tako od daleč ali pa skozi okno v gostilni.

Dalje so bile kmečke ženske, dekleta, odrasle žene in starke, ki govorijo: — Kdor dela, molil a jih ni nikdar v cerkev.

Nazadnje so stali možakarji, malo so se sramovali, a malo so bili radovedni. Kako dolgočasno je v nedeljo zvečer v vasi! Zato je jako lepo od župnika, če jih hoče malo razvedriti.

Župnik hodi sem in tja, od enega do drugega.

— Bog ga daj, oče!

— Bog ga daj, mati!

Temu in onemu podá roko. Prvikrat spregovorita besedo.

— A, vi stanujete poleg Kovačevih? In vi?

— Jaz trgujem z vinom.

— Tako, tako, z vinom trgujete?

In videti je, da tudi ta prvič veje poseben veter.

— Če želite, vam postavim pivnico!

— Oh, ... bomo videli!

Včeraj je župnik dobro preštudiral svoj aparat.

Cesar se loti, to tudi napravi in delo gre od rok.

Nekaj deklet iz Marijine družbe zna prav lepo igrati. Spustili so zavese in predsiava se začne.

— Pokazal vam bom nekaj prav lepih slik iz Egipta, veličastno pokrajino, polno življenja in sonca, da boste za danes pozabili na sneg...

Vrstijo se slike z Nila... mogočni spomeniki, svetišča...

— Glejte! Ljudje so od nekdanj častili Boga. Poglejte pa tudi, kako slabo so ga častili! To so slike iz svetišča v Kranaku. Na njih so upodobljeni egiptovski vojniki, ki iztikajo oči ujetnikom! Kaj se to pravi, komu iztakniti oči, in to v deželi svetlobe! Kako grozovito dejanje! In tako dalje...

Drugi prizor pokaže na platnu, kako človek nalezje bolezen. Kako se izleže modra muha in koliko zla povzroči, koliko bacilov jetike prenaša in koliko kali tetana!

Na gledalce je to zelo vplivalo.

Konec: pobožne in pomirljive slike iz Svete dežele, Kristus na Gori blagov: — Blagor ubogim!... Blagor njim, ki trpe!... Blagor žalostnim!... Blagor mirnim in ponižnim!...

Nekaj primernih opomb je povedal župnik:

— Ljubimo drug drugega v svoji vasici!... Rad vas imam in vsem se zahvaljujem, da ste se tako odzvali mojemu iskrenemu povabilu. Ali želite, da vam kmalu pokažem drug film?

— Da, dal živijo, gospod župnik!

Ob šestih so že vsi doma.

Največje avtomobilske tovarne so izdale 64 milijonov, tobačne produkcije 22 milijonov, živilska industrija 70 milijonov, tovarne radio-aparata in gramofona 17 milijonov, tovarne lekarninskih pripravov 13 milijonov, petrolejska industrija 10 milijonov, tovarne mila 7 milijonov, železniške družbe za 65 milijonov.

Politično prepičanje. Ko je Francija leta 1871 izgubila vojno z Nemčijo in je nastopila zopet republika, so se oblasila trudila, da bi zabrisala sleherni spomin na prejšnje čase. Vsakega so podvržli izpitu, da so zvedeli, kako misli o novi državni uredbi. Predsednik republike Gambetta se je sam hotel pričrati, kakšne politične barve so pošlaci državne opere v Parizu. Vpraša prvega goslača: »Kakšne ideje ste zastopali pod cesarjem?« — Sem sviral. »In med vojno?« — Sem sviral. »In zdaj pod republiko?« — Bom sviral.

Tat in profesor. V profesorjevo sobnico je udri sredi noči tat. Profesor se je zbudil in vprašal: »Kdo je?« Tat: »Nihče, gospod profesor!« Profesor: »A tako, potem sem se pa zmotil.« Obrnil se je in dalje spal, tat pa je opravil srečno svoje delo.

mati vdova, in kakor si lahko mislite, ni bogata. Ko je bil prišel lani Garofoli v našo deželo, da prevzame otroke, so je ponudil, da me vzame s seboj. Teško je bilo moji materi, me dati od sebe; toda saj veste, kadar je sila — in sila je bila, zakaj bilo nas je šest otrok v hiši in jaz sem bil najstarejši. Garofoli bi bil raje vzel s seboj mojega brata Leonarda, ki pride za menoj, ker je Leonardo lep, medtem ko sem jaz grd. In če hočete zaslužiti denar, ne smete biti grdi; tisti, ki so grdi, prejmejo le udarce ali pa hude besede. Toda moja mati ni hotela dati Leonarda; Mattia je starejši, Mattia naj gre, ker je že p. obno, da enega pustimo proč; sam dobri Bog ga je ločil, ne upam se izpremeniti božjo voljo! Odšel sem torej s svojim stricem Garofolijem; lahko si mislite, da je bilo hudo, zapustiti dom, mater, ki je plakala, setrico Lojziko, ki me je zelo rada imela, ker je bila zadnji otrok in sem jo vedno nosil na rokah; in potem tudi brate, tovariše in domovino.

Dobro sem vedel, kako krute so ločitve in nisem pozabil, kako se mi je stiskalo srce, da me je kar dušilo, ko sem zadnjokrat zagledal belo avbo matere Barberine.

Mali Mattia je nadaljeval svoje pripovedovanje:

— Bil sem čisto sam z Garofolijem, ko sva zapustila hišo, toda čez teden dni nas je bilo že dvanajst in napotili smo se v Francijo. Joj! Kako dolgo je bilo potovanje zame in z tovariši, ki so tudi bili prav žalostni. Končno smo le prišli v Pariz; bilo nas je še enajst, ker je eden ostal v dijonski bolnišnici. V Parizu nas je Garofoli prebral; močnejše je nastavljal pri pečarjih ali pri dimnikarskih mojstrih; oni pa, ki niso bili dovolj krepki za delo, so hodili peti ali igrati na lajno po ulicah. Seveda nisem bil dovolj močan za delo in zdi se, da sem bil preveč grd, da bi imel dobre dohodke pri igranju na lajno. Torej mi je dal Garo-

toli dve mali beli miški, kateri sem moral kazati pri vratih in v vežah, in cenil je moj dan na trideset soldov. Kolikor soldov ti bo zvečer manjkalo, mi je zagrozil, toliko udarcev dobiš s palico. Teško je, nabrati trideset soldov; težko je pa tudi sprejeti udarce s palico, zlasti če jih našteje Garofoli. Zato sem tudi storil vse, kar sem le mogel, da naborem to vsoto. Toda kljub vsemu priladovanju tega nisem pogostokrat dosegel. Skoro vedno so imeli moji tovariši pri vrnitvi svoje solde skupaj, jaz pa jih nisem imel skoraj nikoli. To je potrdilo Garofolijevo jezo. »Kako je vendar neroden ta Mattijev bedak!« je govoril. Bil je še neki drugi otrok, ki je kot jaz kazal bele miške in ki je bil cenjen na štirideset soldov, katere je vsak večer tudi pravilno izročil. Večkrat sem šel z njim, da vidim, kaj počne, da ima več sreče kot jaz. Tedaj sem razumel, zakaj je on tako lahko dobil štirideset soldov in jaz tako težko svojih trideset. Kadar sta nama dajala gospod in gospa, je gospa vedno rekla: »Onemu, ki je ljubeč, ne tistemu, ki je grd! Tisti, ki je bil grd, sem bil jaz. Nisem šel več s vojim tovarišem, zakaj če je žalostno biti tepen doma, je vendar še bolj žalostno biti zaničevan na ulici pred vsemi ljudmi. V tega ne veste, ker vam se ni še nikdar očitalo, da ste grdi, toda jaz — — — Ko je slednjič Garofoli uvidel, da udarci nič ne zaležejo, je prijel za drugo sredstvo. Zapretil mi je: »Za vsak sold, ki ti bo manjkal, ti bom odtegnil po en krompir od tvoje večerje. Ker je tvoja koža neobčutljiva za udarce, bo mogoče tvoje želodec dostopen lakoti!« Ali vas grožnje niso še nikakor pripravile do dela?«

Naročajte „Domoljuba“!

Po vseh hišah govorijo starši in otroci, kaj jim je na platnu pokazal župnik, tako dober gospod, katerega doslej še poznali niso.

Tudi o filmih, ki jih jim je pokazal, se pogovarjajo: — Ni mogoče povedati, kako divji so bili ljudje pred Kristusom. Saj so še danes nekoliko, pa vendar!...

Na župnijskem vrtu je župnik pravkar dokončal brevir. Tako pozen ni bil še nikoli. Pa še nekam razmišljen je. Danes je spoznal svoje ljudstvo.

Danes je imel vse okrog sebe. Seznanil se je s takimi, ki jih še nikdar ni videl. Danes se je razlil tok ljubezni in prijateljstva.

Danes se več ne čuti zastarelega moža, ki se je izgubil v moderni čas, črni Kasander, o katerem so doslej govorili strašne reči.

Videl je, da je oborožen za boj. Prišel je v »rastoče« življenje, kot je bral pri darovanju med mašo in opirajoč se na vso preteklost je govoril svojim ljudem jezik bodočnosti.

Tak je duhovnik, ki zna v vseh dobah človeštva izrabiti napredek ljudi in ga porabiti v slavo Onega, ki je Pot, Resnica in Življenje!

(Iz francoščine prevel Sveto Golob.)

Glasbo

v vsak dom!

Vsi, ki katerkoli iz Vaše družine lahko v kratkem igra kak instrument potem našega brezplačnega pismenega učenega tečajja, ter si ustvari doma prijetno voden naš veliki

Čere. — Zahtevajte še

BREZPLAČNI KATALOG

s katerim dobite tudi zastonj poučno knjižico »Kako postanem dober godbenik«. Prilika za nakup je ugodna, instrumenti poceni, učenje lahko. Nudimo Vam:

Violina od Din 95.— Klarinet od Din 120.— dalje
Mandolina od Din 135.— Tromba od Din 480.— dalje
Gitara od Din 207.— Klavir, črna od Din 192.— dalje
Tamburica od Din 98.— Gramofon od Din 380.— dalje
Ročne harmonike od Din 33.— dalje itd.

Največje odpramna tvrčka glasbil v Jugoslaviji

Meinel Herold

tvornica glasbil, gramofonov in harmonik
Prodajna podružnica MARIBOR šte. 147.

Priporočamo svojo bogato zalogo vseh vrst čevljev:

otroški	od Din 40'— dalje	
dekliški in fant.	« « 80'— «	
moški	« « 135'— «	
ženski	« « 125'— «	
snežni	« « 135'— «	
galosi	« « 40'— «	
fantovski ala		
gozzerji	« « 160'— «	

Izredna kvaliteta so gozzerji iz pristne ruske juhte — po meri

Nepremočljivi

Ni nobenega meščana, ki ne bi že pri nas kupil. Vprašajte, če je res?

Za mamice imamo čevlje iz sukna in s flanelo podložene od Din 115'— do Din 125'—, Razen tega velika izbira desortiranih čevljev od Din 80'— do Din 120'—.

Vsak, ki prodaja čevlje, trdi, da je dobro blago — tisti pa, ki kupuje, vidi le čevljev po zunanosti in ne more takoj presoditi kvalitete, temveč je prisiljen

z a u p a t i

prodajalčevim trditvam. Ko pa čevljev nosi, takrat se šele prepriča in razočara. Zalibog, da se v tej stroki greši in da že kupec ne sme nobenemu več zaupati. Da je to nepošteno in nesolidno in za trgovino škodljivo, je vsakemu jasno. Zato je treba paziti, komu se sme zaupati. Podpisana prodajalna se bori zoper takšne prodaje in ne riskira svojega ugleda na ta način. Svoje blago prodaja le v prvovrstni kvaliteti in kar se pri prodaji trdi, to je tudi resnično.

Detajlna prodaja pri „**POLLAKU**“
Dunajska cesta šte. 23 (dvorišče).

PRAVA MILA ZDRAVJA IN LEPOTE

z znamko „**ELSA**“.

Lilijino mlečno milo posebno fino cvetno milo

Lilijino kreme milo zelo blago delujoče.

Rumenjakovo milo, tudi za otroke.

Glicerinsko milo, tudi za razpokano kožo.

Boraksovo milo za solnčne pege.

Katranovo milo za glavo in lase.

Milo za britje, higijensko čisto, vsebuje medicinsko duhno delujoče sestavine, ki so potrebne za zdravlje in lepoto. Kdor jih enkrat poskusi, jim ostane zvest.

Storite tudi Vi tako, pomagalo bo tudi Vam!

8 pošto 5 kosov mila v poljubni izbiri, če se pošlje denar naprej 53 Din, brez vseh datujnih stroškov, ali s povzajem 63 Din. Zraven

Fellerjeva „Elsa-Crema“ pomada za svetilo lica in kože, Fellerjeva „Elsa-pomada za rast las, za naprej poslanih 40 Din 2 lončka brez vseh datujnih stroškov ali s povzajem 50 Din. Elsa-dont krema za zobe Din 5'80, Elsa-Shampoo za pranje glave Din 5'80, Elsa-Sachet dišča blazinca Din 6'00 — Naroča se pri lekarnarju

EVGEN V. FELLER, Stubica Donja Elsatrg 16
SAVSKA BANOVINA.

PREKLIC.

Podpisana obžalujem in preključem vse izlitve, ki sem jih govorila o Požarju Francetu, se-dlarju v Dravljah, kot neresničnega ter se mu za hvaljujem, da je odstopil od kazenske tožbe.

Dermastja Uršula, zasebnica v Dravljah št. 85.

Kmetska zveza zastopa koristi kmetskega stanu!

GORENJCII!

Svetovno znane

KOONK FOTO APARATE

dobite že od Din 145'—

dalje v drogeriji

ŠINKOVEC

Kranj, Glavni trg 189

Uspeh Vam je zajamčen tudi brez znanja o fotografiji. Pišite še danes, naj se Vam pošlje brezplačno cenik.

POZOR!

Za zimo se vsak član zadruga najceneje in najsolidneje obleče in obuže v našem manufakturnem oddelku, Kongresni trg št. 2, oz. na deželi v naših poslovalnicah

Nihče naj ne misli, da more kupiti druge ceneje. Pri navidezno nižjih cenah konkurence gre skoro brez izjeme za cenejše blago. Neš princip je, absolutna konkurenčnost. Poleg nizkih cen še 3%, popust, ki se sedaj izplačuje. Za mesec december 1930 pa razpisujemo izredni popust Din 25'— za vsakih na manufakturi in galanteriji zakupljenih Din 500'—. Teh Din 25'— se bo zapisalo članu na delež teko, da bo imel namesto enega samega po več deležev. Članovi pokažite, da ste zavedni člani svoje gospodarske organizacije, ki je letos prekoračila 35 leto svojega obstoja.

I. delavsko konzumno društvo v Ljubljani r. z. z o. z.

Za jesen in zimo

prilporeča po neverjetno nizkih cenah solidna in domača trgovina

F. & I. GORIČAR, »PRI IVANKI«
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

vrh vrst sukna za moške in ženske obleke in poršavnike, plišev, žametov, barhentov, flanel, raznovrstne kontenine, trikotažo in pletenine, kovrte, deke, zimске rjuhe, gradl za žimnice in slamnjake, dežnike itd. Velika izbira! Le prvovrstno blago. Naše geslo: Boljše je mali a tem gostejši zaslužek.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nie prostor veija za oekrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico. Ako kupuje o kmetijsko potrebnine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

250 Din na dan

zaslužite v Vašem okraju. P šite tovarni Person, Ljubljana, Poštai predal 307. — Znamko za odgovor!

Učenc za strugarsko obrt se sprejme Franc Rojma, Kolodvorska 8.

Vajenca za kolarsko obrt sprejme proti polni oskrbi. — Anton Cotman, Dob pr Domžalah.

Dobrova kovača

išče se k vedji grašinski žagi, dela samostojno za lastni račun, na razpolago kovačnica in nekaj orodja. Nastop v im secu. Ponudena Josip Javornik, Ljubljana, Bernhovnova 6.

Vajenca za čevljarsko obrt sprejem takoj. Vsa oskrba v hiši, Jernej Kurent, Črnuče 55.

Motorno brizgalno, dobro ohraneno, dvokolno, ugodno prodaj. — Prosto javno gasilno društvo na Vrhniki. Polrobna pojava la daje Andrej Prelog, kovaški mojster, Vrhnika.

Vajenc za ključavničarsko ali kleparsko obrt, dobrih staršev, so sprejme takoj. — Tomaž Sušteršič, kleparstvo in ključavničarstvo, Sodražica.

Prodam posestvo: njive, travniki, gozli in vinogradi, hiša in gospodarsko poslopje za 130.000 Din v Rumanji vasi. — Anton Lavrič, posestnik, Loke št. 7, p. Gor. Straža pri Novem mestu.

Mesarskega vajenca z oskrbo sprejme takoj Znidar Franc, mesar, Cerklje Gor.

Vajenca mesarskega in prekajevalskega sprejem takoj. — Ponudbe na podružnico Slovenske v Novem mestu pod „mesarski vajence“.

Hlanec h konjem in za poljska dela se sprejme o Božiču v bližini Ljubljane. — Naslov v upravi pod šte. 13250.

Zastopnike za prodajo šivalnih strojev, se aratorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov i. t. d. pod zelo ugodnimi pogoji sprejememo. Če tra, trgovina šivalnih strojev i. t. d., Ljubljana, Poštai predal 24.

Dekle vajeno kmečkih del, so sprejme pri: Fr Juvan, valčni in, Gamelne pošta St. Vid nad Ljubljano. Nastop takoj. Plača po dogovoru.

Polhovje koč lepe, kumje L. Rot, Ljubljana, mestni trg 9.

Proda se hiša z gospodarskim poslopjem v dobrem stanju Pri hiši 10 oratov gozda in 9 oratov travnikov in njiv, vse v rodovnem kraju. Redo se lahko štiri glave živine. Električna razsvetljava. — Od pošte Radovljica oddaljeno 40 m nut, od cerkve 20 minut. Cena je nizka Pojava la daje kupcu Valentin Stefan, Sp. Lipnica št. 12 pri Kamnigori na Gorenjskem

LEKARNA PRI „SV. MIKLAVŽU“ v KOSTANJEVIČI NA KRKI.

Prilporeča za slabokrvne, oslabele in blediene vedno suže norveško ribje olje

Istotam dobite tudi vsa domača in tuja zdravila, mineralne vode, kirurški in obvezni sredmeti, kemikalije za razne obrti, toaletne in fotografiske potrebšline. Izdajajo se zdravila na vse recepte in na recepte bolnišnih blagaj. Oblastveno kontrovirana oddaja strupa. — Naročila se izvršujejo tudi po pošti.

Ali se hotete temeljito osvoboditi protina, REVMATIZMA?

Revmatizem je grozovita, zelo razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne revnemu ne bogalemu, svoje žrtve išče v borni kočii pa tudi v palačah. Zelo mnogotere so oblike, ki se v njih pojavlja ja bolezen in prav pogosto niso boli, ki jim dajemo vsa druga imena, mē drugo, a kot **revmatizem**. Sedaj so **omejene v dnu in sklenih**, sedaj zopet o **kih ude, silu ene roke in nose, rone, znojenje po raznih delih telesa**, da celo stare otci so prav pogosto posledice revmatičnih in protinskih boli. Kakor pa je raznolika podoba, ki jo nudi ta bolezen, tako mnogostranska so vsa mogoča in nemogoča sredstva, zdravila, mešanice in mazila, ki se prilporečajo trpečemu človeštvu. Največji del med njimi ne more prav nič pomagati, kvečjemu prinese polajšanje za kratko dobo. Kar vam tu prilporečamo, je neskodljivo zdraviljenje s pitjem **se natogim studenčnice**, ki je **pomagalo** bolnikom.

Naše zdravljenje je izborno in učinkuje naglo. Da si pridobimo prijateljev, smo se odločili, da bomo vsakomur, ki nam piše, poslali **poročnoma zastoni** na o zanimivo, zelo poučno brošuro. Kogar torej muč je bolečina, kdor se hoče na nage način temeljito osvoboditi svojih boleznii brez vsake nevarnosti, naj piše se danes!

August Märzke, Berlin - Wilmersdorf
Bruchsalterstrasse 5. Abteilung 17.

FIGE nove BRINJE kraško blago in laško

prodaja Fran Pogodnik, Ljubljana, Danjnska c. 36.

Samo 43 Din pristna švicarska antiker remontoar nikkel ura!

Samo 45 Din slus in dobro idoča budilka!

Samo 130 Din krasna kuhinjska stenska ura!

Razpošilja

Trgovski dom

Stermecki, Celte št. 19

Kar ne ugaja, se zamenja ali pa povrne denar. Pišite takoj po novi, veliki, ilustrirani cenik z več tisoč slikami, katerega dobite zaštonj!

Parnik je rezal valove in dasi je bilo precej hladno, je neka gospa stala na krovu ter se naslanjala na ograjo. »Pojdite dolik je dejal neki mornar v salon pojdit, tu je hladno, zobje vam šklepetajo od mraza.«

»Kaj brbljate«, ga je zavrnila gospa, »svoje zobe imam v žepu.«

Kupujem vse vrste zobotrebcev (klinčke)

po najnižjih konkurenčnih cenah ter povrnem denar za mestno trošino (strango) M. Dekic, Ljubljana Sv. Petra nasip 27 (za veda)

V vsako hišo »Domoljuba«!

ASTMA

tesnoba v prsih, pomanjkanje sape so težke muke, ki človeka često tirajo v obup, ki torej nima miru ponoči, postane nervozen, ne more redno opravljati svojih poslov.

Proti temu se rabi z velikim uspehom **Astmol** prašek za kajenje, **Astmol** bronhial cigarete za kajenje.

Dobiva se v lekarnah. — Pazite vedno na ime **Astmol!**

Pletilni stroj Ideal 10/27, malo rabljen se prodaja za 2000 Din. — Zgor. Siška, Kosovo polje štev. 193.

Budilke, stenske in žepne ure

kupite najboljše in najceneje pri

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

Prešernova ul. 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Budilke od Din **49**- naprej

Zahtevajte cenik zastoj in pošt. prosto!

Budilke iz lesa od Din **84**- naprej, brez budilke Din 48-

Zahtevajte cenik zastoj in pošt. prosto!

Stenske ure z bitljem, idočo štirinajst dni od

Din **380**- naprej

Kmetje, pristopajte v Kmet. zvezo!

PRIJATELJI

Zakaj so francoske linije najkrajše in najboljše v Južno in Severno Ameriko?

Zato, ker črta **Le Havre-New-York** je najbolj priljubljena in ima velike prednosti posebno zato, ker velikanski francoski brzoparniki „**de France**“, „**Paris**“ itd., so v hit osti neprekosljivi in priljubljeni zato, ker imajo tudi v tretjem razredu udobne kabine, izborno postrežbo, okusno domačo hrano in znamenito vino „**Bordo**“ brezplačno pri vsakem obedu. Potnikom se iz **Ljubljane do Pariza** ni treba nič presedati. Vse to pa dokazujejo priznalna in zahvalna pisma. Najkrajša pot v **Juzno Ameriko** pa gre preko pristanišča **Marseille** 14 do 15 dni v **Argentino**.

Cie. Gle. Transatlantique, Chargeurs-Réunis, Transports-Maritimes

Pojasnila daje brezplačno zastopnik

Ivan Kraker

Ljubljana-Kolodvorska 35

Blago za jesen in zimo

kakor tudi vse vrste PLETENINE najnovejšega lastnega izdelka, kupite najceneje v trgovini

ANTON SAVNIK, Škofja Loka.

Tonček je prišel pozno v šolo. »Kje si bil?« ga vpraša učiteljica. »Pri nas doma bomo dobili fantka«, je dejal Tonček ponosno. »Kako pa veš, da dobiš brata?« je izpraševala gospodična. Lani so bili mati bolni, pa smo dobili punčko, zdaj so pa oče v postelji...«

Na vrata je potrkal vandrovec: »Oh, gospa, ali bi bili tako dobri ter mi podarili par prav starih čevljev?« »Čemu vam bodo. Saj ti, ki jih imate na nogi, so skoro novi.« »Saj ravno zato, pa mi nikjer nič ne dajo.«

Edino najboljši šivalni stroji in pretilni svit. „Dubied“ stroji ter kolesa za rolbino obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroki!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Part. v vozenju brezplačno.

Večletna garancija.

Kovačiči

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi **Družba Mirja, Ljubljana**

Dunajska c. 46. Telefon 208

Za zimo je treba

novih čevljev

ker je pa stiska za denar, pojdite nemudoma v **TREBNJE** v trgovino **IVAN A. GROSEK**. Tam boste kupili najboljše gornje usnje in najboljše podplate po znižani ceni.

Za zimo je treba

gorke obleke

ker je pa stiska za denar, pojdite nemudoma v **TREBNJE** v trgovino **IVAN A. GROSEK**. Tam imate letos priliko kupiti vsakovrstno blago za obleke po zelo znižani ceni. Izбира v moških in ženskih štofah je velika. Na novo: gotove obleke in zimski površniki! Moje geslo je: Dobro blago, velik promet — mal dobiček.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

V LJUBLJANI (Miklošičeva cesta 10)

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA. TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979.

VLOGE NAD DIN 480,000.-

PODRUŽNICE: KAPITAL IN REZERVE NAD DIN 16,000.000.-

BLED
KOČEVJE
NOVI SAD

CELJE
KRANJ
SOMBOR
SIBENIK

DJAKOVO
MARIBOR
SPLIT

Sprejema VLOGE — daje KREDITE, eskomptira MENICE - Nakazila - akreditivi — Borzna naročila.

Kupuje in prodaja VALUTE, ČEKE, DEVIZE, VREDNOSTNE PAPIRJE. Safes - deposits. — Prodaja srečk.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.